

EDITORIAL

De Festa Major a Festa Nacional

El número que teniu a les mans fa d'enllaç entre la Festa Major i la Diada. Estareu llegint aquestes pàgines, doncs, pocs dies abans de la celebració d'una cadena humana, la Via Catalana, un projecte molt complex (30.000 voluntaris formen part de l'organització) que ressegueix Catalunya de nord a sud, seguint el traçat de la Via Augusta romana. Per a trobar-ne precedents, a escala internacional, cal anar-nos-en als Països Bàltics, on el 23 d'agost de 1989 una cadena va unir les tres capitals dels actuals estats d'Estònia, Letònia i Lituània. Aquell novembre va caure el mur de Berlín i, amb la desfeta de la Unió Soviètica, aquells països van poder declarar la independència dos anys després.

Quan encara faltaven dies per a l'Onze de Setembre, s'havien organitzat ja sis autocars de Moià i cinc més de Castellterçol per participar-hi. L'any passat vam encapçalar el número d'octubre de LA TOSCA amb *Una Diada històrica*. Desitgem i exhortem els nostres lectors a fer-ho també possible enguany.

Acabem de passar la Festa Major, que mereix algunes valoracions. Pendants del cel i del Meteocat, la pluja n'ha condicionat el desenvolupament. En el cantó més negatiu, la suspensió del Musical el dia previst per un ruixat és una sotragada, emocional i econòmica, a l'ampli equip

que el fa possible, i a qui encoratgem a no defallir. Aquest any, doncs, ha estat el primer en què el Musical s'ha estrenat a la Festa Major de Castellterçol, on fou acollit amb entusiasme per un públic que va omplir completament el Centre Espai Escènic. Entre els aspectes positius, és plaent constatar com s'ha patrimonialitzat la Cabra d'Or, una festa que fa cinc anys no existia i que ara dona sentit a tota la Festa Major. S'ha pogut celebrar, també, el 150è aniversari del tenor Viñas amb exposicions i concerts que han tingut àmplia repercussió. També hem vist el personatge del Pollo renovat i, a més dels actes promoguts per l'ajuntament, moltes activitats i iniciatives associatives o privades, pensades per a atraure la participació de diferents segments de públic. Tot plegat ha contribuït a la percepció de molta activitat i de festa col·lectiva.

Encara que és difícil de quantificar, s'ha comentat que Moià era més ple de gent que mai. Viatgem menys, i menys lluny, i aquest fet pot afavorir el Moianès. Finalment, i en aquest cas sí que són dades objectives, el turisme estranger s'ha incrementat de forma notable aquest estiu. L'enhorabona, doncs, als qui ho han fet possible, tot donant la benvinguda als ciutadans de Mauer que aquest setembre visiten Moià: *Willkommen und genießen Sie Ihren Aufenthalt*.

ÍNDEX

Editorial	3
Vida municipal	5
Quinze anys d'estalvi i sense inversions. <i>J. Font</i>	5
Estem molt millor? Sí, però... <i>ADMM-MoiàDeute</i>	10
Dimiteix com a regidor Josep Martínez (CiU). <i>J. Clarà</i>	11
La nova manera de fer un pregó. <i>A. Lozano</i>	12
Actes i esdeveniments	14
Festa Major, pendants del Meteocat. <i>R. Portet, J. Clarà</i>	14
Molta activitat al voltant del Festival Viñas. <i>Jov. Musicals</i>	21
Commemoracions Francesc Viñas a Moià. <i>M.À. Petit</i>	23
Cartes a la Redacció	25
La Festa Major, un guirigall. <i>M.M. Ubach</i>	25
La portalada del temple, disfressada. <i>C. Arola</i>	26
Moianès	27
L'estiu més internacional al Moianès. <i>Consorti del Moianès</i>	27
Notes terçolenques. <i>R. Puig</i>	29
Les entitats informen	30
V Concurs de Fotografies de Natura. <i>El Fanal</i>	30
II Curs d'Estiu de Música a Moià	31
A l'estiu, la formiga surt del niu! <i>Hospital-Residència</i>	32
Biblioteca de Moià	33
Agrupació Sardanista	34
Museu de Moià	35
Indrets	36
Les fàbriques tèxtils. <i>A. Cantó</i>	36
De fora estant	37
Excursió amb tractor d'època a Sant Giron. <i>J. Forcada</i>	37
Perfils	39
Xavi Rovira i Picañol, pilot d'helicòpters. <i>R. Portet</i>	39
Miscel·lània	43
Previsió de «las cabañuelas». <i>J.M. Picañol</i>	43
Lletres	44
Mai no mor el teu record. <i>G. Pons</i>	44
Recordant la Josefina Pons. <i>J. Clotet</i>	45
Publicacions	45
Moviment demogràfic / Necrològiques	48
Dades meteorològiques	50

Corre-aigua
(fot. C.I.C. - Moià)

VIDA MUNICIPAL

Quinze anys d'estalvi i sense inversions

Josep Font

L'ajuntament havia convocat, feia dies, una sessió informativa per al 2 d'agost a les nou del vespre. El cartell, vistós i clar, defugia el llenguatge administratiu avançant el guió de l'acte i preguntes que els vilatans podien fer-se, com ara: *Encara perdem diners?, Com quedarà l'IBI?, Per què no s'ha obert l'Escola de Música?* I tancava l'anunci amb un *No deixis que t'ho expliquin*. L'ajuntament, doncs, volia arribar a la Festa Major havent donat compte als moianesos del darrer mig any.

La xafogosa tarda del divendres 2 d'agost era curulla d'activitat a Moià, com l'auca de Francesc Viñas, que aplegà més de dues-centes persones a la seva casa i jardí. Per problemes tècnics l'acte a Les Faixes començà tard i no omplí el recinte com en ocasions anteriors. En cas d'haver-se convocat a l'Auditori, tanmateix, hauríem escrit que era ple a vessar.

La sessió va ser conduïda per l'alcalde, Dionís Guiteras, i per l'interventor, Lluís Solé, que va fer-se càrrec del primer bloc, referit a la situació econòmica. A la tarima també hi havia Miquel Colom, as-

essor jurídic, que va ser presentat per l'alcalde i que no va prendre la paraula.

Situació econòmica

A l'estat de comptes de l'ajuntament, prou conegut, Lluís Solé va afegir-hi l'evolució dels ingressos i de les despeses des de l'any 2001, un cicle prou llarg que permetia de clarificar com s'havia arribat a la situació actual. Així, doncs, el 2001 i el 2002 els ingressos de l'ajuntament eren d'uns 2,7 milions d'euros anuals. A partir d'aquell moment van anar creixent i el 2006, amb 5,4 milions d'euros, ja s'havien doblat. La tendència continuà els anys 2009 i 2010, esclatada la crisi, amb un màxim de 6,7 milions d'euros. Els ingressos s'han mantingut, amb una quasi inapreciable baixa, els anys 2011 i 2012.

La despesa de l'ajuntament no va créixer al mateix ritme que els ingressos. L'Ajuntament de Moià va arribar a comprometre, l'any 2006, un total de 12,5 milions d'euros (aquell any, excepcional, es van comptabilitzar inversions per valor de

Diferència entre ingressos i despeses ordinàries 2001-2012

2001	2002	2003
-380.348,12	-230.256,98	-84.834,58
2004	2005	2006
-631.260,37	-103.281,64	-1.512.699,52
2007	2008	2009
-983.717,30	-1.516.603,82	-661.941,52
2010	2011	2012
-246.794,36	-89.075,75	1.055.680,91

Una de les taules de dades presentades en l'acte de Les Faixes (Aj. Moià)

LA TOSCA Can Carner. Joies, 11-13 - 08180 Moià · tel. 938 207 600 · latosca@latosca.cat · www.latosca.cat

Consell de Redacció: Mercè Bigorra, Jaume Clarà, Josep Font, Albert Lozano, Elvira Permanyer, Roser Portet, Josep Ruai, Ramon Tarter, Elvira Vilardell
Administració: Eduard Gómez

Impressió: Winihard Gràfics, Moià
Disseny de la revista: Soldevila. Disseny i Comunicació
DL B-4501-1983 — ISSN 2014-5160, 2014-5179 (versió digital) — 8 números l'any. Preu de l'exemplar: 4'5 euros

LA TOSCA és membre
de l'Associació Catalana
de la Premsa Comarcal

Edita: ASSOCIACIÓ CULTURAL
MODILIANUM

Amb el suport de Generalitat de Catalunya
Departament
de la Presidència

5,3 milions d'euros). El cas és que des del 2001 al 2011 l'ajuntament va gastar molt més del que ingressava, amb dèficits que van arribar a superar, durant dos anys, la xifra de 1,5 milions d'euros anuals. L'any 2012, en canvi, va ingressar-se 1 milió d'euros més del que es va gastar, permetent generar estalvi i capgirant un cicle de pèrdues d'onze anys.

Van detallar-se alguns dels capítols en què més havia crescut la despesa, com ara els costos de personal. Mentre que en l'any 2001 va destinar-s'hi un milió d'euros, en el 2007 aquest import ja s'havia doblat i depassava els dos milions. La despesa continuà creixent i arribà a un màxim, l'any 2009, de pràcticament 2,9 milions d'euros. Vam ser a punt de triplicar les despeses de personal en menys de deu anys. En contrast, va explicar-se, en el 2012 les despeses de personal van reduir-se fins a dos milions d'euros.

Un altre capítol econòmic important va ser el detall de l'evolució del deute consolidat de l'ajuntament, resultat de sumar el que està pendent d'amortitzar als bancs, el deute generat pel pla estatal del pagament dels proveïdors i el pendent als proveïdors, però excloent-ne MoiàFutur SA. En la presentació es mostrava que el deute, l'any 2001, era de 6 milions d'euros; que en el 2006 ja s'havia doblat i en el 2008 triplicat, any en què es va arribar a un màxim de 21 milions de deute. A partir del 2009 el deute va disminuir lleugerament i els anys 2011 i 2012 de forma intensa. El deute acumulat de l'ajuntament, a finals del 2012, era de 17,6 milions d'euros.

La situació econòmica descrita, va concloure's, porta a unes consideracions polítiques de cara al futur contundents i que impliquen les decisions següents:

- En un període estimat de quinze anys, la totalitat de l'estalvi que s'obtingui s'ha de destinar obligatòriament a tornar el deute.

- Impossibilitat gairebé total de fer noves inversions en aquest període.

- Necessitat ineludible de continuar amb la política d'austeritat.

- Congelació de la pressió fiscal.

- Risc de supressió de serveis no obligatoris o d'augment de les taxes que els financen.

Mig any de feina

El segon bloc de la xerrada, conduït íntegrament per l'alcalde, va donar compte dels fets més rellevants dels darrers sis mesos. El primer punt va ser la reorganització interna de l'ajuntament (vegeu LA TOSCA anterior). Va continuar explicant la declaració de concurs de creditors de l'empresa MoiàFutur SA, un tema la pertinença del qual havia estat objecte de diferents visions polítiques, temps enrere. Es va prosseguir fent referència al procés de la Sindicatura de Comptes (vegeu LA TOSCA d'abril). L'alcalde va refermar que l'ajuntament no podia, jurídicament, continuar abonant els imports pendents del préstec per a la gespa del camp de futbol, situació que complica el futur del C.E. Moià.

Convenis lesius

La sessió va continuar amb un apartat de *Revisió d'ofici de convenis lesius*, és a dir, analitzant si dels contractes que al llarg del temps ha anat signant l'ajuntament poden derivar-se perjudicis patrimonials per al poble. Va esmentar, en aquest sentit, el *Conveni Actuació Urbanística número 7*. Aquest acord entre l'ajuntament i l'empresa ACTEUR SL, signat el 2005 actualitzant pactes anteriors del 2001, establia uns compromisos i unes indemnitzacions per incompliment que podrien comportar, va dir-se, en cas que un recurs prosperés, un perjudici econòmic per a l'ajuntament d'1.200.000 euros. L'alcalde va puntualitzar que no es pot excloure que en el futur apareguin més casos com aquest.

Secretari

Va comentar-se també la resolució del contenciós administratiu interposat pel secretari municipal a la decisió de l'ajuntament de sancionar-lo amb onze mesos de sou i feina. L'expedient sancionador de l'ajuntament feia referència a tres faltes greus i dues de lleus. El jutge, reconeixent al secretari que una de les faltes lleus no era escaient, va sentenciar que el gruix de l'expedient —totes les faltes greus i una de lleu— era ajustat a dret, donant la raó així a l'ajuntament. L'alcalde va explicar també que l'increment de població de Moià des que el secretari va prendre possessió del càrrec fins a l'actualitat fa que l'oposició de secretaria hagi canviat de categoria, per la qual cosa caldrà opositar de nou a aquesta plaça, impossibilitant així la reincorporació directa.

Escola de Música

Es va fer repàs, seguidament, del que havia passat amb l'Escola de Música, partint d'un primer informe econòmic que plantejava que no era sostenible. L'ajuntament va fer esforços per mantenir l'escola, reduint les despeses de personal i apujant les quotes dels alumnes, cosa que significava que els pares es feien càrrec d'un

53% del total dels costos del servei. El curs 2010-2011 l'ajuntament havia hagut d'assumir una despesa de 98.000 euros, que va aconseguir disminuir fins a 60.000 el curs 2011-2012. Es va considerar que aquest cost no era assumible, procedint al tancament de l'escola, fet que va comportar acomiadar els nou professors i el director; això es va produir sense indemnització, en suprimir-se el servei perquè la llei ho permet. «No diré que sigui just, però és així», va dir l'alcalde. La novetat era que els professors havien portat el cas a Magistratura i que aquella mateixa setmana el jutge havia dictaminat a favor dels professors, en el sentit de reconèixer el dret a la indemnització o a la readmissió. A partir d'aquí l'alcalde va anunciar dues coses: que recorrerien la sentència al Tribunal Superior de Justícia de Catalunya i que, si calia, anirien al Tribunal Suprem en defensa dels interessos dels ciutadans de Moià. Va avançar també que Moià no s'integraria aquest pròxim curs en l'anunciada Escola de Música del Moianès.

Clavegueram del Pla-romaní

Va poder-se comprovar que els darrers sis mesos han estat ben intensos, d'activitat, quan es van presentar les

Obres del clavegueram del polígon del Pla-romaní (fot. J. Font)

obres per a la connexió del Polígon Industrial del Pla-romaní a la xarxa de clavegueram general. Quan va fer-se aquest polígon, es va explicar, les empreses van pagar les taxes o contribucions d'urbanització, que incloïen el clavegueram. No sols això. L'ajuntament va donar-hi el vist-i-plau, recepcionant l'obra com a acabada. Durant aquest temps, les empreses han estat abocant directament les aigües, tema sabut i que es deia amb la boca petita per no perjudicar l'activitat de les indústries allà radicades. Doncs bé, era previst començar l'1 d'agost les obres per a fer la xarxa de clavegueram. L'alcalde va agrair als propietaris dels camps per on passarà la rasa aquesta cessió gratuïta.

Lleis i IBI

En el penúltim punt de la sessió es van esmentar les noves lleis de governs locals, catalana i espanyola, que limiten la prestació de serveis no obligatoris en els casos en què no hi hagi suficiència financera o bé quan els serveis mínims no compleixin els estàndards de qualitat o els criteris d'avaluació establerts, moment en què els serveis que prestava l'ajuntament es delegaran a instàncies superiors, ja siguin les comarques o les vegueries. A hores d'ara no se sap com s'establiran els estàndards o els criteris i aquesta normativa pot contribuir a laminar competències municipals.

Va anunciar-se, finalment, una revisió dels valors cadastrals que, en cap cas, no suposaran una rebaixa de l'IBI. La darrera diapositiva deia, a tall de conclusió: «Amb rigor i perseverança, Moià se'n surt.» No va haver-hi cap pregunta per part del públic.

Apunts finals

— Som un país poc avesat a retre comptes, i menys encara des del sector públic. L'exercici que periòdicament fa l'ajuntament de comparèixer davant els

vilatans, reforça la qualitat democràtica.

— Amb la voluntat d'explicar-se, van plantejar-se qüestions, com la dels convenis *lesius*, que per a alguns dels assistents a la sessió eren del tot nous i que van quedar només apuntats. Per les repercussions que poden tenir caldrà informar-ne i fer-ne seguiment.

— Les conclusions econòmiques de la sessió informativa suposen deixar establerta bona part del programa electoral de les pròximes tres legislatures, com a mínim. Quan es deuen tants diners, ben poca autonomia i capacitat de decisió hi ha. No és un fet fàcil de pair.

— Del 2001 al 2011 l'ajuntament va tenir una mitjana de dèficit anual de 587.000 euros, cosa que equival a dir que cada dia va gastar 1.608 euros més del que ingressava: cada dia durant onze anys. Seguint aquest símil i en contrast, l'any passat l'ajuntament va ingressar cada dia 2.739 euros més del que va gastar.

— En una sessió anterior s'havia dit que la pressió fiscal a Moià, segons la Diputació, era un 40% més elevada que la mitjana de municipis. En aquesta sessió va dir-se que es *congelaria* la pressió fiscal, cosa que vol dir també que no es reduirà. Tampoc no és fàcil de pair que, durant tants anys, s'hagi de pagar molt més que en altres municipis per uns serveis que, com se'ns va avisar, poden continuar reduint-se.

— Que generar dèficit no és viable, actualment, és un fet incontestable, perquè no és legal i perquè tampoc no podem acudir a crèdit per a tornar-lo. Tanmateix, la demonització del dèficit és també ideològica: només l'any passat, la Generalitat de Catalunya va generar un dèficit de 549 euros per cada habitant de Catalunya i el deute acumulat és de 7.200 euros per habitant. El deute per habitant del conjunt de l'Estat espanyol és de 20.071 euros per habitant. Tinguem-ho present.

ACTUALITAT

Campanya del Servei Català de Trànsit

El Servei Català de Trànsit inicia la nova campanya per prevenir accidents a la carretera amb el lema "Podem evitar-ho". Una campanya impactant basada en diferents testimonis, tots casos reals que han patit algun tipus d'accident de trànsit que els ha marcat de per vida.

Resum

Barcelona

Malauradament, ningú està exempt dels perills de la carretera. En qüestió de segons, un accident pot esgarinar per complet la vida de moltes persones. És per això que, amb l'objectiu de reduir el nombre d'accidents viaris, el Servei Català de Trànsit promou la campanya "Podem evitar-ho". El projecte, basat en històries de testimonis reals, vol conscienciar a la població sobre la importància de prendre les màximes precaucions al viatjar.

Testimonis reals expliquen directament a càmera com un accident els va canviar la vida

La campanya està centrada en les històries personals de vuit casos diferents. O potser no tant. Tots ells tenen una cosa en comú: un accident de trànsit els va canviar totalment la vida. Però no només l'accidentat pateix les conseqüències de la tragèdia. Sinó que, al davant, hi ha famílies i persones properes que viuen l'accident gairebé amb la mateixa intensitat. És per això que "Podem evitar-ho" també contempla la perspectiva de testimonis indirectes que expliquen les seves vivències des d'un altre punt de vista.

Testimonis

De ben segur que si el Josep Roca, l'Albert Quiles, el Jordi Casellas o la Mireia Sanz eren conscients de què difícilment tornarien a caminar. Tots ells han estat víctimes de les pitjors conseqüències que pot comportar un accident a la carretera: la paraplegia, el traumatisme cranioencefàlic i, en algun cas, també la mort d'algun acompanyant.

No obstant, encara que ells se'n emporten la pitjor part, no són els únics afectats en un accident. A banda, hi ha tot el col·lectiu de famílies que també en pateix les

"Podem evitar-ho"

Que hi hagi accidents a la carretera

El Servei Català de Trànsit inverteix en la prevenció d'accidents engegant una campanya de sensibilització viària que compta amb testimonis reals

La campanya es difon a través de televisió, ràdio, sales de cinema i en format pre-roll a internet

També es poden visionar les històries impactants d'aquests vuit testimonis a través del web: www.gencat.cat/transit03/

Vuit dels testimonis i les conseqüències del seu accident

ENRIQUE QUILES	Va perdre el fill i la jove en un accident de trànsit i el seu nét de 2 anys va resultar greument ferit.	/// T'ha canviat la vida per complet."
MIREIA SÁNCHEZ	Va patir un accident de moto als 18 anys. Lesió: traumatisme cranioencefàlic.	/// Siento rabia, por lo que era y cómo acabé."
MONTSE MONTAL	La mare de la Montse va morir atropellada per un cotxe en un pas de viants als 58 anys.	/// Que marxin així, en un instant, és molt injust."
FAMÍLIA CASELLAS	Els fills del Jordi i la Joana van tenir un accident. El petit va morir i el gran va patir seqüeles irreversibles.	/// Això de sóc feliç ja no ho puc dir, perquè ja no ho seré mai."
ALBERT QUILES	Va patir un accident de cotxe als 2 anys. Lesió: traumatisme cranioencefàlic.	/// els meus pares van morir per culpa d'un cotxe que anava contra direcció"
JORDI CASELLAS	Va patir un accident de cotxe als 26 anys. Lesió: traumatisme cranioencefàlic.	/// jo vaig ser el que vaig tenir menys culpa perquè no conduïa"
MIREIA SANZ	Va patir un accident de moto als 25 anys. Lesió: paraplegia.	/// la meua vida es va quedar a l'asfalt amb 25 anys"
JOSEP ROCA	Atropellat per un cotxe als 38 anys. Lesió: paraplegia.	/// surts de l'hospital amb una tetraplegia i condemnat tota la vida a una cadira de rodes"

conseqüències i ha d'assumir nous canvis en la dinàmica de les seves vides. "Perdre un fill et

canvia la vida per complet". El fill de la família Casellas va morir a la carretera, com el de l'Enrique

Quiles, qui també va perdre a la seva jove. Igual que la mare de la Montse Montal que va morir

atropellada, i la Mireia Sánchez i la seva germana, que va patir un accident de moto. Persones que han de dedicar part de la seva vida a l'atenció de l'afectat o, fins i tot, superar-ne la mort.

Responsabilitat

"Mira com estic, perquè a tu també et pot passar". En el moment en què posem un peu a la carretera, tota passem a ser responsables de la situació. Una situació que requereix de la màxima concentració i prudència. La responsabilitat mai desapareix. Tant si tenim el peu sobre l'accelerador com si anem de copilot. "Els meus pares van morir per culpa d'un cotxe que anava en contra direcció", explica Albert Quiles, que pateix un traumatisme cranioencefàlic. Hi ha casos en què no se sap qui pot sortir-ne malparat o qui més el culpable. És per això que no hi ha distracció que valgui, la responsabilitat és de tots.

A més, com demostren algunes de les històries, els familiars també són víctimes indirectes dels accidents. "Això de que sóc feliç ja no ho puc dir, perquè ja no ho seré mai", afirma la família Casellas, després d'haver perdut el seu fill.

Conscienciar
La campanya vol fer reflexionar sobre els perills que hi ha a la carretera

Sensibilització

"El temps ho cura tot, no, el temps no ho cura tot, el temps et deixa una cicatriu". Amb vuit testimonis diferents com a protagonistes principals, la campanya pretén sensibilitzar sobre com un sol instant pot tenir efectes irreversibles per tota la vida. "Podem evitar-ho" vol aconseguir l'impacte amb l'espectador i s'espera que, amb declaracions i vivències de testimonis reals i directes, el missatge pugui arribar millor. És qüestió d'unir esforços per fer de la carretera un entorn més segur, on tothom prengui consciència del perill que pot arribar a suposar. A la carretera, amb els cinc sentits.

T'agrada la campanya: "Podem evitar-ho"

Dóna'ns la teua opinió a: opinions@gencat.cat

Estem molt millor? Sí, però...

ADMM-MoiàDeute

Ens alegra que en els darrers dos anys, primer amb el govern d'unitat i des del desembre amb AraMoià en solitari, s'hagi posat ordre i seny a les despeses municipals. Les factures es paguen al dia i *el deute econòmic no creix*.

Amb aquest escenari, l'associació no deixa de tenir sentit ni tota la feina ja està feta. Si bé l'import del deute no augmenta, creix *el deute social i el de serveis*: cada any paguem més però al mateix temps perdem serveis; per tant, *aquest desequilibri impostos/serveis* és cada cop major. Continuem sense que ningú ens expliqui què ha passat, no sabem si les factures i préstecs que estarem pagant, com a mínim durant quinze anys, ens toca realment a nosaltres, o no, pagar-les.

Tenim molts interrogants sobre les prioritats de l'ajuntament: realment es vol saber què ha passat? Què és prioritari, pagar cada més els préstecs que ens ofeguen, sense protestar i a costa d'incrementar el deute en serveis al poble, o defensar el manteniment d'uns serveis que per pressió fiscal ens pertoquen i qüestionar-nos

la legitimitat del deute heretat? Estem al costat dels bancs o del poble? Fruit de la manca de comunicació, desconeixem quina posició prendrà l'ajuntament respecte als temes que està estudiant el jutjat de Manresa a instàncies de la nostra denúncia. Si hem de valorar-ho pels fets, l'equip de govern, lluny de col·laborar, ha estat dificultant el procés. Primer enviant documentació incompleta als jutjats, i després, votant en contra, juntament amb CiU, per evitar enviar-hi nous expedients. Fins aquest moment, *l'actual govern municipal ha actuant més com a part denunciada que com a testimoni en el procés*.

Entenem que és imprescindible un canvi de rumb i d'aliances per part del govern municipal. Des de l'associació anirem treballant per qüestionar-nos la legitimitat del deute, buscarem que ens expliquin les causes i els causants del deute i continuarem representant a la majoria silenciosa que vol saber què ha passat. Vam néixer per a fer una tasca que entenem que qui l'ha de fer no l'està fent. Mentre això sigui així, *seguirem presents i preguntant*.

ADMM-MoiàDeute

Dimiteix com a regidor Josep Martínez, cap de llista de Convergència i Unió

Jaume Clarà

En el ple municipal del passat 1 d'agost va presentar la dimissió com a regidor Josep Martínez, el cap de llista de Convergència i Unió (CiU) en les darreres eleccions municipals del maig del 2011. La causa de la dimissió ha estat la salut del ja ex-regidor. Operat del genoll el juny de l'any passat, en la Festa Major d'aquell any —moment en què exercia com a regidor de Cultura, Festes i Tradicions—, ja hagué de ser substituït provisionalment en algunes de les seves funcions per la seva companya de grup, Maria Tarter. Com reconeix Martínez, des del juny del 2012 «he passat un any complicat, que m'ha deixat seqüeles» que l'han portat a la decisió final de deixar l'acta de regidor.

Malgrat que Martínez argumenta que la raó principal ha estat la salut, també reconeix que l'ha afectat el tema del Tribunal de Cuentas, en el qual diversos regidors de l'època de Josep Monràs —incloent-hi, com remarca, «fins i tot del MAP i dels socialistes»— estan immersos en un procés per a derimir responsabilitats sobre mala gestió dels fons municipals. Aquí, el fins ara cap de CiU, valora que «no ens acusen d'haver robat, sinó de ser responsables comptables del deute. Aquesta no ha estat la causa de plegar, però sí que m'ha afectat psicològicament».

Un tercer element que s'hi afegeix és el trencament del govern d'unitat: «El govern d'unitat m'il·lusionava. Treballar conjuntament, aparcant diferències, amb gent que abans ens havia fet oposició, va ser molt profitós. Si haguéssim continuat com a govern d'unitat, en el qual entre tots ho fèiem tot, potser hauria prosseguit. Però ara no estic en condicions de mantenir el ritme de fiscalitzar tota l'acció de govern.»

Josep Martínez, parlant amb LA TOSCA
(fot. J. Clarà)

Per a Josep Martínez, la decisió de Dionís Guiteras i AraMoià de trencar el govern d'unitat va ser un error: «Tal com està la situació del poble i les decisions que s'han hagut de prendre, compartides haurien estat menys doloroses. Ara les han d'assumir ells sols i serà impressionant el desgast que tindran.»

Error o no, la veritat és que el lideratge de Dionís Guiteras al capdavant del consistori s'ha reforçat, essent l'únic dels tres caps de llista electes que es manté en el càrrec després de les dimissions de Josep Martínez i l'anterior de Ramon Crespià (Entesa per Moià).

Mercè Monrós, nova regidora

Havent dimitit Josep Martínez, assumirà l'acta de regidora la número quatre de la llista de CiU, Mercè Monrós (la número tres, Carme Palos, hi ha renunciat per motius laborals). Monrós és actualment la

presidenta local d'Unió Democràtica de Catalunya (UDC), de manera que el grup municipal de CiU quedarà paritari entre UDC i Convergència Democràtica de Catalunya (CDC). La militant d'aquesta darrera força, Maria Tarter, que fins ara exercia de portaveu del grup municipal de CiU, ara també actuarà com a cap de grup.

Amb la dimissió de Martínez —la cinquena de l'actual consistori després de les dels regidors d'Entesa Elvira Permanyer, Laura Camí, Ramon Crespià i Francesc Torres— es produeix un fet que es pot considerar històric. Per primera vegada s'assoleix gairebé la paritat en la composició del consistori moianès, amb la presència de sis regidores per set regidors (alcalde inclòs). A més del grup de CiU, ara exclusivament femení amb Maria Tarter i Mercè Monrós, també hi tenen dues

representants AraMoià (Glòria Mascaró i Montserrat Ferrer) i Entesa per Moià (Sara Verdaguer i Montserrat Petitbò).

El futur de Convergència i Unió

Preguntat Josep Martínez pel futur local de Convergència i Unió, la seva resposta és optimista: «Penso que ara Convergència ha de fer foc nou. Josep Montràs no hi és, i jo —a qui, encara que vaig ser poc temps amb Montràs, potser em relacionen massa amb aquest període— tampoc no hi seré. Convergència té molta feina a netejar la imatge que li hi han volgut posar des de fora, sobretot per part de la Plataforma. Costarà molt, però amb gent nova i il·lusió, el futur està assegurat... Moià és un poble convergent, que ha donat un vot prestat a una altra força.»

La nova manera de fer un pregó

Albert Lozano

L'any passat, el govern de l'Ajuntament de Moià va idear una nova manera de fer un pregó de Festa Major, implicant-hi les entitats del poble, que van respondre a la perfecció i van quedar totes elles (o gairebé) representades. Va ser un pregó maco, amè, divertit... Els vilatans ens hi vam abocar. «Moià és molt més que

un deute municipal» va ser, en part, una iniciativa motivada per a compensar la imatge negativa de Moià en els mitjans de comunicació. Va funcionar, si bé el ressò d'aquest va estar lluny de l'abast mediàtic de la marca «poble endeutat» construïda anteriorment. Com que els mitjans venen més les notícies dolentes que les bones,

la rellevància mediàtica del pregó va ser molt positiva, però res a veure amb la marca de «poble endeutat».

En entrevistes anteriors, l'alcalde, Dionís Guiteras, argumentava que era un fet positiu que Moià s'introduís en l'agenda dels mitjans pel deute que arrossegava, resultat de la nefasta gestió política de governs anteriors. Certament, la visibilitat mediàtica de Moià va ajudar a obrir portes i a fer que s'escoltessin les demandes del nou govern local. Els responsables de la Generalitat —que abans havien fet l'orni—, les entitats financeres i altres tingueren molt més present la problemàtica de Moià gràcies a la «glocalització» del problema. Es va demostrar que sortir a la tele ven. Però tot té un preu, i aquest va ser la projecció negativa del poble de Moià. Per tal de mostrar que Moià és molt més que un deute es va crear el nou format de pregó de Festa Major a manera de videoclip representatiu de la vida social i cultural de la vila.

Aquest any ha tingut lloc el segon lliurament del pregó: *Moià, del Big Bang al 2714*. Gairebé trenta minuts de documental desenfadat que fa un repàs a grans trets de la història de Catalunya-Moià. No hi falten els símbols patriòtics (a vegades resultant malparats, com Rafel Casanova) ni clucades d'ullet a negocis privats. Molt bona feina de tots els participants, a qui només cal felicitar. Els qui intentem treballar en el món au-

diovisual sabem el que costa realitzar un minut de vídeo!

La narració comença a les Coves del Toll, on el maleït IBI es menja els pocs recursos que als pobres *sapiens* els queden. I acaba amb un *tsunami* que ofega el poble, on dues nenes, a tall de divinitats moianesenques-garrofines, exclamen que van intentar evitar que Moià quedés ofegada (pel deute). Mmmm... no ho agafo, almenys a la primera. De la mateixa manera que no entenc per què «es desfan» del senyor alcalde posant-lo en un maleter de cotxe i llançant-lo pel pont de la Fàbrega... Bé, que cadascú en tregui les seves pròpies conclusions. Per això, Umberto Eco va teoritzar sobre la cooperació interpretativa al text narratiu.

La feina, el sacrifici, les hores i la bona voluntat de fer *Moià, del Big Bang al 2714* no eximeix de preguntar-se si tal format funciona com a pregó de Festa Major. Com a iniciativa social —i audiovisual—, excel·lent; com a substitut d'un pregó, em genera dubtes.

Una fusió entre el model tradicional i el digital hauria abraçat el *gap* entre les generacions de vilatans respecte a la tradicionalitat i la digitalització. Aquests dies de Festa Major he sentit diverses vegades la següent conversa: «On diu què està el pregó de la Festa Major?» «Al Youtube!», responia jo. «Al You... què?», em contestaven.

Fotogrames del pregó de la Festa Major

Fotogrames del pregó de la Festa Major

ACTES I ESDEVENIMENTS

Festa Major, pendants del Meteocat

Roser Portet i Jaume Clarà amb la col·laboració de J. Font i E. Vilardell

Moià ha celebrat la seva Festa Major, caracteritzada per una àmplia participació popular en tots els actes, només deslluïts alguns d'ells per la pluja, que va arribar fins i tot a fer-ne ajornar algun (el Musical) o a canviar el lloc de realització d'altres.

Primer cap de setmana d'agost

El diumenge dia 4 d'agost, un any més, i ja són trenta-tres, la Caminada Popular va aplegar una munió d'entusiastes caminaires que, ben calçats i preparats per a la calor, van recórrer els aproximadament 15 km de trajecte organitzat pel GEMI a partir de 2/4 de 8 del matí. Sense decebre els 438 participants, que, passant pel Molí Nou de Passarell, Planella, el serrat de Picanyol, la boga de la Crespiera, la Crespiera, el Riu, Magadins i la font de Passarell, assaborien els primers actes de la Festa Major. A les 9.20h arribava al carrer Rafel Casanova el primer participant —un de la vintena que van fer el trajecte corrent— i a les 13.20h arribava l'últim caminaire. El GEMI ens ha demanat d'aprofitar aquestes ratlles per a fer arribar l'agraïment a tots els col·laboradors i participants que fan possible la iniciativa.

Aquell mateix matí el Moto Club Moianès organitzava el també tradicional Fes Moto i, a la tarda, l'Agrupació Sardanista convocava el 14è Aplec de la Sardana Vila de Moià. El dia anterior, dissabte, es competia en el Club de Golf Montbrú-Moià pel Trofeu «Vila de Moià» i, al vespre, hi havia cantada d'havaneres al parc amb el grup La Taverna, acte organitzat per la Colla Gegantera. Durant tot el cap de setmana es van poder veure a la sala d'exposicions del Casal les fotografies del Concurs de Fotos de Natura i Aigua al Moianès, iniciativa del Fanal.

Per la seva part, Joventuts Musicals va presentar una intensa activitat dins el 30è Festival Viñas - III Memorial Maria Vilar-dell Viñas: el divendres dia 2 d'agost, un recorregut escenificat per la casa del tenor Viñas, amb muntatge de La Fura dels Baus; l'endemà, dissabte, al migdia, concert de final de curs de piano a càrrec de Daniel Ligorio, i el diumenge dia 4, concert final de la trobada internacional d'orquestra.

La Cabra d'Or (9 i 10 d'agost)

Quina energia que es necessita per a seguir tot el programa del cap de setmana de La Cabra d'Or! Sembla que, malgrat ser una festa ben jove, ja és tot un clàssic i alhora molt esperada pels moianesos.

Els actes van començar a les 7 de la tarda del divendres 9 d'agost amb la primera representació teatral de la llegenda de la Cabra d'Or, en la qual es va demanar al poble que acompanyés el Bernat a buscar la cabra al Castell de Clarà, indret on es va sopar i es va passar la nit. La festa va continuar durant tot el dia següent, el 10 d'agost, començant amb l'esmorzar en el mateix castell de Clarà i prosseguint amb el retorn al poble, on es van fer la resta de representacions teatrals, jocs i tallers per als més petits, cercavila, balls i el sopar medieval final; tot plegat acompanyat per la música que caracteritza la celebració.

Enguany s'hi han inclòs algunes novetats respecte a l'edició anterior: un parell d'escenes teatrals més, un ball infantil de «cabrossos» (cabrits + caps-grossos) juntament amb la seva corresponent música; però, sobretot, cal destacar les novetats incorporades al sopar de casament entre el Bernat i la Dolça, els protagonistes de la llegenda: en primer lloc, els assistents al sopar confeccionaven la seva indumen-

Tres moments de la Cabra d'Or (fot. C.I.C. - Moià)

tària medieval i, en segon lloc, el menjar que s'hi servia l'elaboraven alguns dels comerços de Moià (Cal Bou, Bufet de Cui-na, Les Voltes de Sant Sebastià i Àger), donant-los un interessant vincle amb la festa.

Pregó (11 d'agost, 21.30h)

El prego d'enguany, la presentació d'un vídeo de creació expressa, va començar amb una puntualitat que va sorprendre els tocatardans que hi arribaven dos minuts tard! Novament la implicació d'un bon nombre de moianesos en el projecte va fer que s'aplegués a la plaça de Sant Sebastià tanta o més gent que l'any passat, quan era plena a vessar.

Tal com al final del mateix prego s'esmenta, era inevitable comparar-lo amb l'innovador prego de l'any passat, però s'aconseguí que aquest any també ho fos. Amb un guió molt més elaborat, es va fer un repàs històric «ben peculiar» de Moià, des del seu passat més remot, el Big Bang, fins al futur llunyà del 2714. Tal com es va comentar en el moment de presentar-lo, és «una revisió en clau d'humor de la història de Moià». En el prego, s'hi va repetir una de les escenes filmades en el vídeo: abocar una galleda d'aigua damunt de l'alcalde. La durada va ser de mitja hora bona, incloent-hi el *making off*, durant el qual sonava com a fons la rumba composta per Quim Vila que tant enganxava i va fer ballar l'any passat. La idea, el guió, el muntatge i la direcció va tornar a ser a càrrec de Quim Vila, amb la col·laboració desinteressada de molts moianesos.

Altres actes del cap de setmana

El dissabte 10 d'agost els carrers de Moià s'ompliren de les teles i els cavallets dels pintors participants en el XLVII Concurs de Pintura al Teu Aire i del XXIX Concurs de Dibuix Infantil Ràpid. Els guanya-

dors del concurs de pintura foren Antoni Mariscal (1r premi), Julio García Iglesias (2n), Pere Noguera (3r), Vicente Soto Fernán (4t), Eulàlia Pallarès (5è) i Joan Pons (accèssit). I els del concurs de dibuix: categoria A, Aina Caamano (1r), Quar Baqué (2n), Pau Baqué (3r); categoria B, Ferran Solé (1r), Carla Torras (2n), Gemma Curberta (3r), Maica Gibert (acc.); categoria C, Núria Masqué (1r), Pol Arisa (2n), Joan Homs (3r); categoria D, Èric Romeu (1r), Júlia Delgado (2n), Àngels Gibert (3r).

El diumenge 11 d'agost, Bicycles Nineta organitzava una passejada popular amb bicicleta, amb jocs de cucanya infantils i dues rutes, curta i llarga, per a poder pedalar una bona estona. Qui volia practicar una altra activitat, va poder participar aquell mateix matí, al pati de Can Carner, en el Torneig Joan Codina d'Escacs.

A la tarda, al Parc Municipal, tingué lloc una audició de sardanes, a càrrec de la cobla Lluïsos de Taradell. També el diumenge, s'instal·laren a la plaça Major les parades de la Fira del Vi i el Formatge.

Entre els dies 6 i 11 es pogué veure a la sala d'exposicions del Casal una mostra de pintura dels alumnes de Josep Alcoceba en les classes de l'Esplai.

Dilluns 12 d'agost

La Nit Jove es va iniciar amb una «macarronada», cuinada pel jovent de l'Ateneu, a la plaça de Sant Sebastià i va prosseguir amb una «rua cercafestes» pels carrers de la vila, amb l'actuació dels tabalers dels diables de Castellterçol que, com el flautista d'Hamelín, van anar arrossegant i fent ballar el jovent fins a arribar a l'Ateneu, on culminà amb una «nit de ballaruca fresca».

Dimarts 13 d'agost

A partir de les cinc de la tarda, i amb la col·laboració de l'ADF Els Cingles, el

Pintura de l'Esplai; Pintura ràpida (fot. C.I.C.); Inauguració de l'exposició sobre Viñas (fot. Font)

«Corre-aigua i xeringada de colors» refrescà la quitxalla i la joventut pels carrers de Moià. Encara que, si hagués començat una mica més tard, potser no hauria calgut ruixar ningú amb les mànegues, perquè, tot just conclosa l'activitat, la pluja féu acte de presència.

La pluja sí que va alterar l'acte d'inauguració de l'exposició sobre el 150è aniversari del naixement del tenor Francesc Viñas, organitzada per l'Associació Cultural Modilium i Joventuts Musicals de Moià amb la col·laboració del Museu de Moià, que s'havia de fer a davant del Museu i que s'hagué de traslladar al seu interior, on més de cent persones ompliren l'entrada.

Altres actes condicionats per les inclemències meteorològiques van ser el Cinema a la Fresca, que de la plaça del CAP hagué de passar a Les Faixes. També el concert de la cantant vigatana d'ascendència irlandesa Núria Graham, organitzat pel bar musical Tosca i que s'havia de fer en un escenari col·locat a fora el carrer, s'hagué d'acabar realitzant a l'interior del bar.

Dimecres 14 d'agost

Al matí, a la plaça Major, activitats per als més petits sota el títol «Jocs amb Ot el Bruixot», tot esperant a que, a la una del migdia, el repic de campanes i l'engegada de coets anunciés oficialment l'inici de la Festa Major.

A les 5 de la tarda, cronoescalada popular a la costa de la Creu i, mitja hora més tard, correguda popular pel dret fins a la Creu.

A les 7, cercavila de gegants i caps-grossos, amb les dues parelles dels gegants locals, els gegants de l'Escola J. Orriols i l'Escola Pia i els gegantons (incloent-hi el nou gegantó particular que representa la figura del veterà geganter Eugeni Arisa). També cal destacar que,

després de molts anys de servei, Joan Pedrals ha estat substituït com a Pollo per Santi Alejos.

A les 10 del vespre, més d'un centenar de moianesos i moianeses havien de participar, al Parc Municipal, en la 9a edició del Musical, un dels esdeveniments més participats de la Festa Major moianesa. La pluja, que s'havia iniciat una estona abans de començar, va obligar a suspendre l'acte (i canviar-ne la data i el lloc pel dia 1 de setembre al Pavelló Poliesportiu). Va fer una especial ràbia constatar que Moià era el centre de l'única tempesta que hi havia en aquells moments a tot Catalunya.

En canvi, com que a l'hora prevista el mal temps ja havia escampat, no hi hagué cap inconvenient perquè el mateix Parc Municipal fos l'escenari de la «Música de Festa Major», amb la participació d'antics dj locals.

Festa Major, 15 d'agost

Des de les 9 del matí hi havia convocada, al Parc Municipal, la 4a Trobada d'Intercanvi de Plaques de Cava, organitzada pel Moto Club Moianès.

A les 12 del migdia, ofici solemne de Festa Major, concelebrat pel rector, Mn. Jaume Soler, i els escolapis Marian Baqués, Mateu Trenchs i Josep M. Oller, i amb la presència d'un diaca argentí, Roberto, que ha passat uns dies a la nostra vila. Cal fer esment que durant aquestes festes la parròquia va ornamentar l'entrada a l'església amb uns motius religiosos que van sorprendre molta gent.

Durant el mateix matí també van sortir els gegants de la vila, els caps-grossos i el Pollo, ara acompanyats pels bastoners. La cervavila tenia com a punt final la plaça Major, amb un vermut-concert en què actuà el grup moianesenc The Crocojazz.

La tarda de la Festa Major, en què fa uns anys s'acostumava a oferir un con-

Cercavila dels gegants; Mostra de Cultura Popular; Homenatge a la Vellesa (fot. C.I.C. - Moià)

cert,enguany estigué força buida de contingut. Només es programà el partit de futbol entre el C.E. Moià i el Roda de Ter, amb victòria local en els penals després que el partit acabés amb empat a un gol.

A les 10 del vespre, i contràriament a la nit anterior, el bon temps va permetre que el Parc Municipal acollís *La màgia del mag Lari*, un espectacle guanyat pels locals en els penals.

Divendres 16 d'agost

Al matí, a la plaça del CAP, Festa Major Infantil, iniciada amb un esmorzar per a tothom, prosseguida per una gimcana i conclosa amb l'esperada Festa de l'Escuma.

A l'església parroquial, a les 11 del matí, missa solemne pels difunts de la parròquia.

A la tarda, a les 6, IV Mostra de Cultura Popular, que enguany era dedicada a homenatjar la poetessa Josefina Pons, que durant anys va presidir l'Esbart Dansaire de Moià. L'amenaça de pluja va fer que l'acte es traslladés de la plaça Major a l'interior del temple parroquial. Dels balls tradicionals només es dansà el dels Veguers de Sant Joan; la colla sardanista puntejà la sardana *Nupcial*, i antics dansaires de l'Esbart, amb vestits creats per a l'ocasió per Glòria Pons, ballaren *La Farandola*, *La Verema* i *Galop de Pandere-tes*. També es llegiren alguns poemes de Josefina Pons. La música fou interpretada per la Cobla Sabadell.

A partir de les 8 del vespre, una novetat en el programa de la Festa Major moianesa: el Carnestoltes d'estiu. La rua sortí de la plaça de Catalunya, seguint l'única carrossa que amenitzava i feia ballar els més de cent participants i el públic que trobava. S'hi reciclaven disfresses i se n'improvisaven, sense grans originalitats, però amb ganes de passar-ho bé. La carrossa i el seguici va cloure el recorregut

al parc, on finalitzava i on es trobaven els *xiringuitos* en què, a partir de les 22h, es feia la «biquinada popular» per sopar i continuar la Nit de Carnestoltes amb el dj Internacional. Tot i haver-se d'aturar la música durant una estona a causa de la pluja, es va reprendre la festa un cop passat el xàfec.

Paral·lelament, a partir de 2/4 d'11 de la nit, a la plaça Major tenia lloc el Ball de Festa Major amb el quartet musical Almas Gemelas. I al Bar Musical Tosca, nit d'humor amb Rock&Risas (César Doménech i Albert Boira), una activitat que s'inicià a l'exterior fins que la tempesta tornà a fer acte de presència.

Dissabte, 17 d'agost

Al matí tingué lloc l'Homenatge a la Gent Gran, amb missa solemne a les 10, amb participació de la Coral de Moià, i, a continuació, vermut i ball al Parc Municipal. En representació de la gent gran homenatjada actuaren el matrimoni format per Jacint Montsech i Mercè Sala. Mentre aquest darrer acte tenia lloc, en el mateix indret es desenvolupava el XXI Concurs de Dibuix Miquel Lerín - Maria Vilardell, organitzat pel Cercle Artístic del Moianès.

A 2/4 d'11 del matí, a la plaça Major, el Circ Nick presentava el seu espectacle *Deliri*. A la tarda, a les 5, tingué lloc la V Cursa de Patining.

També a la tarda, però a les 7, havia de començar en el Parc Municipal la Festa de l'Arbre Fruiter, dedicada especialment als 150è aniversari del tenor, sota la presidència de Carlus Padrissa, creador artístic de La Fura dels Baus. Novament la pluja va acompanyar la tarda, aigualint la festa i retardant-la més de mitja hora.

El dia conclougué amb un magnífic concert de l'Acadèmia Internacional de Música de Solsona (AIMS), que interpretà, com a obra destacada, l'*Stabat Mater* de Giovanni Battista Pergolesi.

Molta activitat al voltant del Festival Viñas

Joventuts Musicals de Moià

El Festival Viñas ha arribat, amb la d'enguany, a la 30a edició, gràcies a la tossuderia de Joventuts Musicals de Moià, que no s'ha resignat a la supressió del festival amb l'excusa de la crisi econòmica, i per commemorar el 150è aniversari del tenor que li dona nom ha posat en marxa una nova activitat lligada al festival: els cursos de música. Aquesta ha resultat una iniciativa exitosa, que ha omplert intensament de música Moià, amb una quarantena llarga d'alumnes, repartits entre el curs de piano que ha impartit Daniel Ligorio i la trobada orquestral guiada per un ampli ventall de professors de diversos instruments.

El resultat de tots dos cursos va deixar bocabadat el públic, ja que nens i joves d'entre 6 i 21 anys van ser capaços de tocar en els respectius concerts finals amb un altíssim nivell musical i una entrega extraordinària, aconseguint un so i unes interpretacions ben sorprenents. Nou dies d'intens treball musical, combinat amb estones d'esbarjo per a anar coneixent l'entorn: una gimcana musical per Moià resseguint els llocs que marcaren la vida i obra del tenor Viñas, visita a les coves del Toll, i el plat fort, que molts dels participants recordaran com una fita en el seu currículum: l'auca musical que interpretaren als jardins i a la casa del tenor Viñas a les ordres de Carlus Padrissa, de La Fura dels Baus.

L'actuació aconseguí un ampli ressò mediàtic, amb presència fins i tot de les televisions. L'Auca, amb en Quico Palomar fent de Ciceró, permeté de visitar diverses estances de la casa, on se succeïren diversos números musicals que il·lustraven la biografia del tenor, amb la música a càrrec d'alumnes i professors del curs, i amb la participació estel·lar de

Roberta Minnucci canta, amb Xavier Vidal fent de Viñas (fot. Jov. Musicals)

la mezzosoprano Roberta Minnucci, que acabà cantant l'ària d'Erda de *L'Or del Rin* de Wagner enfilada dalt d'un arbre, al capdamunt del jardí. L'acte desbordà totes les previsions de públic i s'hagueren d'organitzar sis torns per a fer desfilar tot el públic assistent per les diverses habitacions.

Alumnes de Moià i vinguts de fora compartiren escenari en el concert final del curs de piano que impartí Daniel Ligorio, un vell conegut de Joventuts Musicals, i que demostrà —a part del seu alt nivell interpretatiu, del qual es pogué gaudir en el concert de professors que obrí el festival— una màgica faceta pedagògica, capaç d'aconseguir treure una gran musi-

calitat de tots els seus alumnes, independentment del nivell de cadascun.

L'església de l'Escola Pia acollí el concert final de la trobada orquestral, un curs que s'ha anunciat que es quedarà a Moià de forma permanent, no sols pel que fa a l'*stage* de l'estiu, sinó també en diverses trobades curtes que es faran durant tot l'any a Moià. Això potser farà més suportable l'espera per a molts dels vaillets que hi han participat aquest any i que a l'hora de separar-se van fer vessar força llàgrimes, perquè molts dels assistents no sabien si l'any que ve podrien repetir, i separar-se dels seus companys d'orquestra se'ls feia costa amunt.

El dia de la Festa de l'Arbre el festival també va posar música per a cloure la festa —passada per aigua— d'aquest any. La participació de l'Orquestra de l'Acadèmia Internacional de Música de Solsona fou tot un èxit, amb una interpretació ben reeixida de l'*Stabat Mater* de Pergolesi, que anà precedida per un *Concerto grosso* de Haendel i el *Concert per a viola* de Stamitz, a càrrec d'una joveníssima solista de només dinou anys, guanyadora del concurs que cada any organitza l'AIMS de Solsona i que dóna la possibilitat al guanyador d'actuar com a solista amb l'or-

questra. Aquesta és una iniciativa també de caire pedagògic que se celebra des de fa deu anys a la capital del Solsonès i que actualment reparteix més de trenta concerts per les comarques veïnes. Era la primera ocasió en què visitava Moià i esperem que no sigui la darrera, donat l'alt nivell que assolí el concert, el qual aconseguí una prou nodrida entrada de públic.

Però la guinda del Festival Viñas 2013 és sens dubte la participació extraordinària del baix Simón Orfila, un dels grans noms de la lírica actual, habitual d'escenaris com el Metropolitan de Nova York, la Scala de Milà o el Covent Garden de Londres. El recital d'Orfila és a benefici de Joventuts Musicals de Moià, que ha arriscat el seu capital per organitzar aquesta edició número 30 del Festival Francesc Viñas i que se n'ha pogut sortir. El repte era demostrar que, malgrat la crisi i les retallades de què tant parlen els polítics, amb ganes, empena i voluntat de fer, encara es pot continuar fent cultura i sortir-ne viu. De fet, només cal seguir el llegat que el mateix tenor Viñas deixà al seu poble i que Joventuts Musicals de Moià i l'Associació Cultural Modilianum han cercat d'explicar en l'exposició commemorativa que han organitzat.

Commemoracions Francesc Viñas a Moià

Maria Àngels Petit i Mendizàbal

Feia molt temps, massa, que a Moià no s'havia tingut l'oportunitat de contemplar l'important fons de materials que el Museu guarda sobre el tenor moianès Francesc Viñas i Dordal. És per això que la proposta endegada per l'Associació Cultural Modilianum i Joventuts Musicals de Moià ha resultat d'allò més encertada.

Aprofitant l'avinentesa que suposa la doble commemoració del 150è aniversari del naixement i el 80è de la mort del tenor, s'ha presentat l'exposició *Francesc Viñas (1863-1933), el tenor moianès universal*, que s'ha pogut veure a la sala d'exposicions del Casal del 13 d'agost a l'11 de setembre i que encara es pot contemplar al Museu de Moià fins al 19 d'octubre.

L'exposició ha estat dividida en dos apartats de temàtica diferent dins el que suposa la trajectòria vital del cantant. S'ha reservat la part del Museu de Moià per a remarcar les principals fites de la seva carrera artística, quina fou la repercussió nacional i internacional i el seu llegat, que arriba fins al present gràcies al Concurs de Cant Internacional, del qual precisa-

ment es commemora enguany la 50a edició.

Endemés dels dos olis del pintor Montserrat que representen Viñas en els papers de Radamés i de Lohengrin, hi podem veure tres vitrines que han servit per a exposar diversos materials d'interès del fons del Museu, així com de particulars, en especial procedents de la Fundació Viñas. Volem destacar les entranyables llibretes autògrafes del cantant i la senyera de l'Orfeó Sant Graal, una preciosa obra modernista. Un audiovisual que permet escoltar la veu del tenor alhora que es repassen les figures dels cantants contemporanis i dels teatres que sovintejà Viñas, completa el conjunt.

La segona part de l'exposició es referia a la relació de Francesc Viñas i Moià, les seves arrels, així com els vincles establerts amb la vila natal, que mai no es trencaren. Hi destaquen la creació de la Lliga Defensa de l'Arbre Fruiter, ara fa 109 anys, i la Festa de l'Arbre, amb la seva expansió a Sitges l'any 1907. L'àmbit es completava amb tres vitrines on s'exposava

Curs de piano, a l'Auditori de Sant Josep (fot. Jov. Musicals)

Inauguració de l'exposició sobre Francesc Viñas, al Museu (fot. C.I.C. - Moià)

Festa de l'Arbre Fruiter (fot. C.I.C. - Moià)

ven nombrosos documents sobre aquestes qüestions i un important fons audiovisual referent a les Festes de l'Arbre dels anys 1954 —amb la inauguració del monument a Francesc Viñas al Parc de Moià— (filmació de B. Martí) i 1975 (filmació procedent dels fotògrafs Renom), i el programa sobre Viñas emès per Televisió de Catalunya (2004) dins la sèrie *El meu avi*.

A partir de l'11 de setembre l'exposició es reunificarà en un únic àmbit en el Museu de Moià, on es podrà veure fins el 19 d'octubre.

Aquest 2013 la Festa de l'Arbre Fruiter també ha estat dedicada al tenor Viñas. L'acte s'inicià enmig de pessims auguris, ja que el mal temps que ha perseguit molts esdeveniments de la Festa Major feia pensar en el pitjor. Després d'una estona d'indecisions, la pluja es deturà i va permetre que es comencés al parc; tot i això, el preàmbul ja havia tingut lloc a l'ajuntament, amb la signatura en el Llibre d'Honor del president d'enguany, Carles Padrissa, i la plantada de dos arbres fruiters a la placeta del Carreró.

La festa, presentada amb professionalitat per Ramon Tarter, s'obrí amb el

parlament de Jaume Clarà, historiador, president de l'Associació Cultural Modiglianum i redactor de LA TOSCA. Aquest versà sobre Francesc Viñas de manera entenedora i ordenada, exposant els motius pels quals aquest moianès universal mereix ser recordat: per l'excel·lència artística, per la tenacitat i esforç a reeixir i per la seva obra cívica i en especial aquella que feia referència a Moià, com ara la mateixa Festa de l'Arbre.

El moment màgic de la vetllada, al meu entendre, s'esdevingué amb la suggeridora i emotiva interpretació que Baltasar Fonts, acompanyat per Núria Capdevila, féu d'una melodia pròpia amb la lletra de l'auca a Viñas, del manresà Joan Vilamala. En aquells moments el temps ja s'havia asserenat i els mals averanys de tempesta d'estiu s'allunyaven.

L'acte continuà amb l'atorgament del premi al civisme a la Creu Roja de Moià, que també celebra el seu centenari; hom homenatjà els ancians de la vila representats pel matrimoni Montsech-Sala, i es repartiren regals als infants guanyadors del concurs de pintura Miquel Lerín - Maria Vilardell.

I arribà el moment del discurs del president Carles Padrissa, director artístic de La Fura dels Baus, el qual, després de prometre brevetat, desgranà un «líquid» aiguabarreig de pensaments, records i opinions.

Per cloure l'acte, l'Escola Municipal de Dansa *Somnis* oferí una particular versió de dos fragments del conegut ballet romàntic *El llac dels signes*.

Quan tots ens aixecàrem, com pertoca, per cantar l'Himne de l'Arbre Fruiter seguint una versió enllaunada, ja s'albirava el capvespre asserenat.

Els estudis antropològics i la mateixa experiència reflexiva ens diuen que tots els actes humans col·lectius es troben revestits amb un seguit de signes i símbols

que configuren la litúrgia que permet als qui hi intervenen de realitzar-los amb coneixement i reconeixement.

Val a dir que la Festa de l'Arbre Fruiter fou creada fa més de cent anys en el marc del regeneracionisme noucentista, envoltada dels signes i símbols que pertocaven en aquell moment; si més no, d'aquells que Viñas va voler-hi introduir i que foren acceptats pels seus convilatans.

Val a dir també que des de bon començament la festa va tenir fervents admiradors i detractors, i entrà en crisi, una crisi que ha arribat fins als nostres dies.

En veure els documentals de 1954 i 1975 abans esmentats hom s'adona, o

senzillament recorda, com era la festa fa anys. Un esdeveniment alguns elements del qual han estat qualificats de carrinclons, de tenir tics classistes i àdhuc masclistes. Potser sí.

Atenent a aquestes consideracions, la festa s'anà despullant de signes i símbols. No obstant això, aquests no foren substituïts per d'altres i els pocs intents que es feren no reeixiren.

Ara, la Festa de l'Arbre Fruiter ha perdut una bona part de la litúrgia que l'agomolava. Notablement empobrida i opaca, sura, any rere any, enmig del creixent desconcert dels assistents i una bona dosi de nostàlgia.

CARTES A LA REDACCIÓ

La Festa Major, un guirigall

M. Montserrat Ubach

La Festa Major, en la meua opinió, ha estat un guirigall. Només en posaré alguns exemples.

El dia 14 hi havia la «cronoescalada». Jo estava, com a voluntària de la Creu Roja, en l'ambulància; per tant, és com si m'ho mirés des del balcó. Vaig quedar parada en veure que, per a controlar el trànsit no hi havia cap municipal. Només hi havia l'alcalde i uns regidors i, com que no és la seva feina i no ho sabien fer, la cursa, com us podeu imaginar, era un galliner.

Per a la V Cursa de Patining van demanar l'ambulància de la Creu Roja, però, per a sorpresa dels qui hi varen anar —a l'hora sol·licitada per l'ajuntament, les 6 de la tarda—, aquests trobaren que la cursa ja s'havia acabat.

Un altre tema és el parc. Tinc entès que és un espai públic per a tothom, un pulmó per als moianesos. A l'entrada hi

ha uns rètols que prohibeixen introduir-hi gossos i bicicletes.

Doncs bé, el diumenge dia 18 vaig anar a les sardanes i, mentre donava un volt pel parc, vaig veure una sèrie de cotxes aparcats dins el recinte, i no solament això, sinó que un d'ells va entrar per la part de darrere de l'estanyol a recollir la dona, el fill o la filla i un paquet —com si haguessin estat de picnic— i va marxar. Com s'entén que, no podent entrar-hi bicicletes, puguin entrar-hi cotxes? On són els municipals?

Ja sé que els municipals havien estat tretze i ara són només cinc, i d'aquesta manera s'ha hagut de reduir el servei. Però em sembla que, per una banda, hi ha una falta de civisme per part de la gent, que fa el que vol; però, per altra banda, també em sembla que l'ajuntament passa de tot. I això converteix el poble en un guirigall.

La portalada del temple, disfressada

Carles Arola

Quan per Festa Major vaig veure la portalada de la façana principal de l'església parroquial disfressada vaig restar tan astorat com indignat. Em va consolar veure que no era l'únic que ho pensava. És molta la gent amb qui coincidíem a considerar que era fora de lloc guarnir la portalada amb tan poca gràcia.

A qui se li pot acudir posar quatre pancartes de pancartes, uns miserables plàstics de mal gust, per a anunciar la Festa Major de Santa Maria, damunt la pedra noble, damunt les imatges i el treball escultòric del segle XVII? Només la ignorància pot justificar-ho.

Emmascarar la façana del temple amb una carnalada és, àdhuc, irreverent, però sobretot una manca de respecte a l'obra d'art escultòrica i arquitectònica, un atemptat al bon gust i un intent de negar la història, el passat d'un poble, amb una disfressa estrofolària que amagui el llegat artístic de la vila. Els rètols publicitaris que no es permetrien en un establiment particular, són menys admissibles encara en

un monument històrico-artístic com l'església parroquial de Moià.

S'ha de ser curós amb el missatge iconogràfic, amb el seu contingut pretesament catequitzador, perquè altrament és ridícul. Per a qui té un mínim de cultura religiosa, la portalada retaule ja és una eina que ens parla de la Mare de Déu i dels sants. No és propi del tarannà dels moianesos guarnir amb aquesta mena de penjolls la fa-

çana, amagant el que de veritat hi ha. No és propi de persones cultes el menyspreu al conjunt artístic de la portalada del s. XVII. No és propi penjar unes imatges al carrer que ni corresponen a la iconografia de la festa que se celebra, que no aporten cap informació rellevant i que

semblen aprofitades de no se sap ben bé on.

Espero, esperem, que en un futur no tornem a veure la imatge llastimosa de la portalada del temple parroquial disfressada amb tan mal gust i tan menyspreu per l'estètica i la història.

Fot. C. Arola

MOIANÈS

L'estiu més internacional al Moianès

Consorci del Moianès

A partir de l'anàlisi de les consultes a l'Oficina de Turisme del Moianès (dades fins el 21 d'agost), aquest estiu es constata un augment notable del turisme internacional: 105 visitants internacionals han passat per l'oficina, mentre que l'any passat van ser només 40, per al mateix període.

Els 105 visitants internacionals atesos procedeixen de França (48), Holanda (32), Anglaterra (14), la Xina (4), Bèlgica (3), Canadà (2) i Dinamarca (2).

Globalment el total de visitants des del mes de gener al 21 d'agost del 2013 a l'Oficina de Turisme del Moianès ha estat de 1.559.

Al llarg de tot l'any 2012 i sumant el nombre de visitants de tots els Punts d'Informació, a part de l'Oficina de Turisme del Moianès, hi va haver un total de 154 visitants de l'estranger, entre els quals destacaven els francesos (61), anglesos (36), alemanys (16) i japonesos (14). El nombre total de visitants l'any 2012 a l'Oficina de Turisme del Moianès va ser de 2.295.

Els allotjaments turístics del Moianès han corroborat també aquesta tendència creixent d'arribada de més turistes estrangers i es mostren, en general, satisfets amb l'ocupació d'aquest estiu.

Des del Consorci del Moianès seguim de prop l'evolució de l'activitat turística a la comarca, ja que permet conèixer de primera mà la tipologia i interessos dels nostres visitants i percebre la part que hi

tenen les empreses turístiques, per a avançar en la millora de la competitivitat de la nostra destinació turística.

Els serveis turístics (allotjaments, restaurants, bars, activitats turístiques i recursos visitables) són una de les activitats amb més potencialitats al Mo-

ianès i un àmbit en què s'han creat més noves empreses.

Des de l'any 2012 estem recollint de forma mensual l'índex d'ocupació turística dels allotjaments del Moianès, i de cara al 2013 també el nombre de visitants de les activitats turístiques de la comarca.

Fot. Consorci del Moianès

Durant el 2012, la mitjana d'ocupació el cap de setmana va ser del 47,94%. Els mesos de més baixa ocupació són el gener i el febrer. La resta de mesos el percentatge d'ocupació passa del 40%, essent el mes d'agost el de més alta ocupació, amb un percentatge del 62,32 %.

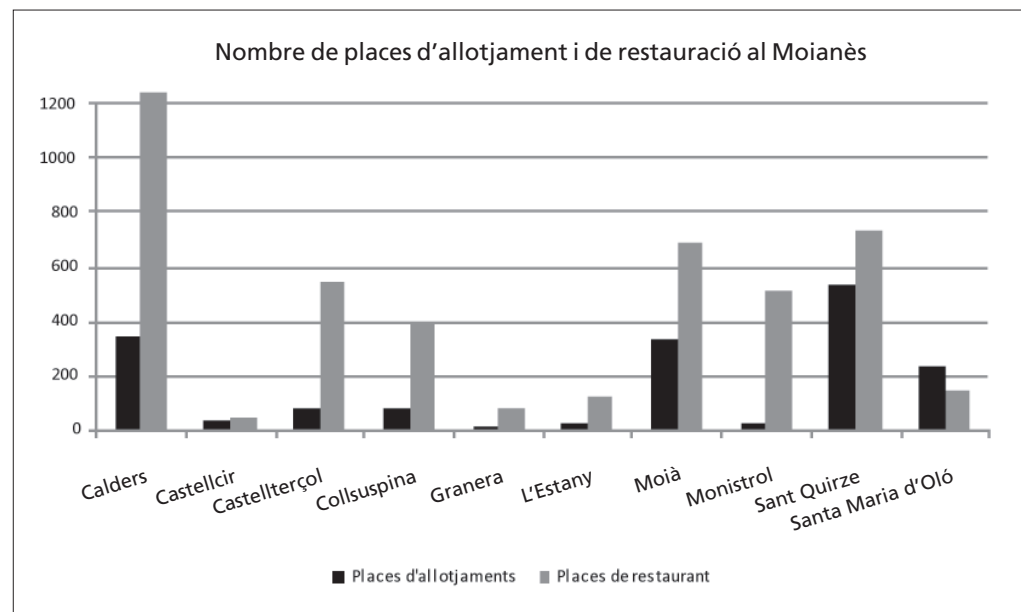
La mitjana d'ocupació entre setmana, va ser del 17,72%. Entre setmana en general l'índex d'ocupació és molt baix. Els mesos de gener, febrer i març no arriba al 6%. A partir del mes d'abril comença a pujar i ja no para de fer-ho fins al mes d'agost, el mes de més alta ocupació entre setmana, amb un 58,36% d'ocupació. El setembre l'índex d'ocupació baixa de nou.

Cal esmentar que hi ha hagut un canvi de tendència de la època anterior, en la qual els millors mesos d'ocupació turística eren abril-maig i octubre-novembre, i l'agost era un mes amb un baix índex atès que els turistes escollien altres destinacions més llunyanes. La crisi ha modificat aquesta tendència.

En el cas del Moianès la mitjana al llarg de l'any (incloent-hi cap de setmana i entre setmana) dels allotjaments de turisme rural és del 34,36% (font: Consorci del Moianès), gairebé el doble de la mitjana de Catalunya (19%) i de la marca turística de la Catalunya Central (18%) (font: Observatori d'Empreses i Ocupació (Turisme), IDESCAT, a partir de l'enquesta d'ocupació hotelera de l'INE).

El Moianès disposa en l'actualitat de 44 establiments amb 1.712 places, 40 restaurants i bars-restaurants amb capacitat per a 4.515, a les quals cal afegir encara 27 bars i 32 activitats turístiques.

Cal tenir en compte que al Moianès els allotjaments de turisme rural representen un 63,63 % del total dels allotjaments de la comarca, essent la tipologia més nombrosa i amb més demanda. Les dades del primer semestre del 2013, similars a les del 2012, mostren el fenomen apuntat del creixement de turistes estrangers, especialment francesos i holandesos.

Notes terçolenques

Ramon Puig

La Dansa de Castellterçol a Ràdio4

Els dissabtes a les 14h, Jordi Roura presenta a Ràdio4 el programa *Tradicionari*, de divulgació de música popular, amb combinació amb el CAT, que dirigeix el veterà cantant i promotor Jordi Fàbregas. El 15 de juny, i durant el darrer quart d'hora del programa, es féu un repàs de diverses versions de la Dansa de Castellterçol. La primera fou una peça interpretada pel mateix J. Fàbregas, acompanyat de guitarres; el presentador remarcà que consta de tres parts (dansa, sardana i pavana) i crec recordar que al veterà ex-director de la Dansa Joaquim Soler «Carlets», en alguna ocasió li havia sentit referir-se a aquesta divisió. Seguiren les versions de Pascal Comelade, l'home de la Catalunya Nord, al xilofó, i la versió actual, des de 1980, per a cobla, pròpia d'en Quim Serra, interpretada per la Sant Jordi. La darrera fou la del grup Folk-King-Cats, amb violoncel, contrabaix i guitarres.

El popular «Carlets» fa el pregó de la Festa Major

Una Festa Gran presidida per una forta austeritat, en el moment de tancar aquesta edició (22/8) està a punt de començar. En parlar de les diverses versions musicals de la Dansa, en la nota anterior, hem fet referència a Joaquim Soler «Carlets», que la va dirigir juntament amb Dolors Castells, en succeir el veterà Josep Carrera. Carlets s'ha mantingut des de 1980 al marge de tot l'entorn de la Dansa, en desacord amb la versió de cobla que s'interpreta des d'aquella data. En la meua opinió, crec que no és just l'oblit de la històrica versió amb orquestra que ell defensà fins a 1979. En la desapareguda revista *Altiplà*, el músic local Joan Fargas féu una referència al que ell anone-

mà «excés de dogmatisme» en comentar com s'ha tractat des d'aquell moment el tema de la Dansa.

CiU acusa el PIC d'incapacitat en la gestió municipal

Un nou fullet informatiu, analitzant la complexa vida municipal, ha estat distribuït per CiU. Bàsicament, el text incideix a acusar el grup del PIC de patrimonialitzar la vida municipal en considerar-los minoria (tres regidors), tot acusant-los de supèrbia, inconsciència i poc diàleg. Se sumen a la proposta d'AI-ERC, l'altre grup de l'oposició, en demanar que l'alcalde, Carme Tantiñà, plegui, en considerar-la poc representativa. Després, el full en qüestió s'esplaià a ressenyar els propòsits de pactar inicialment amb el PIC per tal de treballar per al poble, aprovar els pressupostos, sanejament, etc., per a passar després a valorar el que consideren èxits en l'etapa de la seva gestió: 1) Pel 2015, rebaixar el 50% del deute del consistori, fet que podrà rebaixar l'IBI; 2) L'endeutament ha permès les millores en la Residència, el Centre, el CAP, etc.; 3) La urbanització del Vapor, habitatges en l'antiga caserna de la guàrdia civil; 4) Habitatges protegits en les antigues instal·lacions industrials de J. Roger, a l'antic carrer de França.

La Fundació Anzizu es fa càrrec de l'edifici i patrimoni del Castell

En el programa de la Festa Major, Josep M. Anzizu i la seva esposa, la californiana Terry Roberts, anuncien el pas, prèvia consulta a la Generalitat i a l'ajuntament, de la donació a la Fundació de la propietat i patrimoni del Castell. La Fundació, per tant, haurà de tenir cura del seu manteniment.

LES ENTITATS INFORMEN

V Concurs de Fotografies de Natura

El Fanal, Col·lectiu Cultural i Ecologista del Moianès

Del 28 de juliol al 4 d'agost, El Fanal va exposar, a la sala petita del Casal, les 55 fotografies que van participar en el V Concurs de Fotografies de Natura. Aquest any el tema era *Aigua al Moianès*.

El certamen proposava dues modalitats: les imatges en què el més destacat fos la presència de l'aigua i el de les imatges per a denunciar fets que afectessin la puresa de l'aigua i el seu entorn.

El jurat, format per fotògrafs professionals i membres del Fanal, després d'una hora i mitja de deliberar va atorgar els premis a les següents fotografies:

Modalitat «L'aigua i el seu entorn natural»: 1r premi, *Passeig matinal*, de Carles Illa, dotat amb 300 euros; 2n premi, *Llac del Molí Nou 2*, de Miguel Chacón, dotat amb 150 euros; 3r premi, *Espiant*, de Jacob Serradesanferm, dotat amb un lot de productes del Moianès.

Modalitat «Denúncia»: 1r premi, *Festa de l'escuma*, d'Anna Baró; 2n premi, *En-vàs on vas?*, de Laura Cabanas.

La guanyadora del primer premi en la modalitat de denúncia, que és membre

del Fanal, va donar el premi al col·lectiu perquè el destini a l'ús que cregui més convenient relacionat amb la feina de manteniment de la natura al Moianès.

En l'exposició es varen mostrar unes magnífiques fotografies de l'episodi de contaminació de la riera Golarda o de Marfà, del dia 27 d'abril passat i següents. Lamentablement aquestes fotografies varen ser presentades fora de termini i no varen poder entrar a concurs. Els membres del Fanal, però, varem decidir exposar-les pel seu realisme i per l'alt contingut de denúncia, amb l'esperança que contribueixin a fer prendre consciència de la gravetat d'aquest tipus d'agressions a la natura i perquè no es tornin a produir més.

L'exposició s'ha pogut veure també a l'Espai Franch, de Castellterçol, del 24 al 27 d'agost.

Des del Fanal volem donar les gràcies a tots els participants i encoratjar-los a continuar en la tasca de mostrar les bel·leses del Moianès i denunciar, si cal, les agressions a la natura. L'any que ve hi tornarem!

II Curs d'Estiu de Música a Moià

Berta i Grisel·la Iglésias, Elisabet Rives, i Anna, Estrella i Sara Vallejo

De l'1 al 26 de juliol s'ha realitzat la segona edició del Curs d'Estiu de Música a Moià, a les instal·lacions de l'Escola de Música. S'ha desenvolupat amb la idea que nens/es i joves puguin compartir la música tocant en grup, per tal de trobar un sentit més enllà de l'acadèmic i continuar la pràctica de l'instrument amb més motivació.

Els propòsits fonamentals del curs han estat tocar, compartir, gaudir i fer gaudir de la música. Com? Aprenent personalment els valors d'aquesta, com el respecte, la cooperació, el treball i, molt important, la diversió; així com creant relacions en comunitat entre els músics del Moianès.

En el curs hi ha hagut una gran diversitat d'edats i nivells musicals, hi han participat alumnes d'entre 3 i 16 anys, amb violins, violoncel·ls, flautes, oboès, clarinets, saxos, trompetes, trompes, guitarres, baix elèctric i bateries.

Durant els matins del curs, els joves músics tenien l'oportunitat de tocar en grup reduït format per diferents instruments, i

també tocaven tots junts a orquestra, on cada setmana una família d'instruments era la protagonista i feien de solistes els músics pertanyents a aquesta família. Els més petits cantaven i aprenien els aspectes inicials de la música.

Cada divendres algun espai del poble s'omplia de música en directe. Els alumnes del curs sortien al carrer per compartir-la i mostrar al poble la feina de la setmana.

Durant el mes també van rebre la visita del quartet de corda Auri de Manresa i van anar a visitar l'orgue de l'església parroquial de Moià. A més, van realitzar actuacions musicals en la Diada de Portes Obertes de l'Hospital-Residència Vila de Moià i en el programa de Ràdio Moià *Què t'anava a dir?* També van contribuir a la creació de la Contrabanda Àuria (banda infantil de la Cabra d'Or).

L'equip docent és format per joves del Moianès titulats en música i educació. Tots ells són membres de l'Orquestra de Collsuspina i tenen el suport d'aquesta entitat. Més informació: <http://cemm.cat>.

Fotografies de natura al Casal (fot. El Fanal)

Un dels concerts del curs, ofert a la plaça Major (fot. CEMM)

A l'estiu, la formiga surt del niu!

Hospital-Residència Vila de Moià

Festa de Portes Obertes (fot. Hosp.-Resid.)

Aquests mesos d'estiu han estat calorosos, però no hem tingut pas mandra de fer activitats! El dia 23 de juny vam celebrar la revetlla de Sant Joan amb totes les famílies dels residents amb un berenar-sopar magnífic, amb la rifa d'una panera, música, petards, etc. Ens omple de satisfacció poder reunir-nos amb les famílies.

Pel juliol vam fer una sortida matinal a l'embassament de Moià. Ens va acompanyar el dia i vam passejar per l'entorn. En acabar, vam recuperar forces amb un bon aperitiu.

El 21 de juliol vam celebrar la Festa de Portes Obertes. Enguany l'exposició va ser de rellotges i ràdios antigues, cedida pel Sr. Josep València. Al matí vam realitzar la celebració eucarística i a la tarda, enmig de la popular rifa de pernills, vam cantar havaneres, ballar sardanes i gaudir de la música del grup del Curs d'Estiu de Música de Moià. Volem agrair de tot cor la col·laboració de les persones que cada any participen en aquesta festa.

Per la Festa Major també hem fet moltes coses. Vam veure el plegó, ens van visitar les autoritats i van lliurar les plaques als residents que enguany han celebrat els noranta anys; un grup d'animació de l'Esplai de Tona ens va fer un espectacle de *play-back* molt divertit; vam fer una passejada pels carrers de la nostra vila, amb aperitiu inclòs, i, com en tota Festa Major, també vam fer un ball!

Malgrat que la situació sigui una mica delicada, sempre hi ha motius per a passar-s'ho bé i gaudir d'aquests dies amb les persones que estimem.

Biblioteca de Moià

Aquest estiu hem gaudit de diversos espectacles, un d'ells el de contes de Pere Calders adreçat a públic adult: *Pere Calders de la mà de Tísner*, a càrrec del grup Para Bé l'Orella, amb Teresa Arrufat, Antonio Bermejo i Maite Mompert, acompanyats al violoncel per Júlia Carrasco. Una posada en escena dels contes de Pere Calders fantàstica, que va transmetre tot l'humor i la ironia que caracteritzen aquests contes.

I com ja és habitual, la biblioteca ha presentat quatre espectacles de públic familiar dins el cicle *Contes a la fresca del parc*, a càrrec dels rondallaires i actors Joan Cirera, Rosa Fité, Ada Cusidó i Kino Tupé, grans protagonistes juntament amb el nombrós públic assistent a totes les sessions.

La biblioteca de Moià ha homenatjat els escriptors Tísner, Pere Calders, Joan Sales i Ferrater Móra amb l'exposició *Escriure en temps difícils*, produïda per la Institució de les Lletres Catalanes, tancant l'homenatge el dilluns 30 de setembre amb Laura Borràs, comissària de l'Any Sales, Tísner i Calders, i directora de la Institució de les Lletres Catalanes, que guiarà la tertúlia sobre *Incerta glòria* la gran novel·la de Joan Sales sobre

Contes a la fresca (fot. Bibl. Moià)

la guerra civil espanyola. Us convidem a participar-hi.

Durant tot el mes d'agost els lectors han gaudit d'una mostra pictòrica de l'artista moianesa Maria Estevadeordal.

**CLÍNICA
PODOLÒGICA
MOIÀ**

Dr. Carme Mendiola Salas
M. C. M. Podològica i M. C. M. Infermeria

TRACTAMENTS DE PODOLÒGIA I INFERMERIA

Plaça Colom, 4, 2n, 2a
Tel. 93 820 9155 - 08180 MOIÀ

**Odontologia conservadora i estètica
Endodòncia i pròtesis
Odontopediatria
Ortodòncia
Cirurgia
Implants i periodòncia
Blanquejaments**

CLÍNICA DENTAL ANFRUNS

**Dra. Carlota Anfruns Damians - Odontòloga i Màster en Od. Integrada d'adults
Dr. Lluís M. Anfruns i Serra / Metge - Estomatòleg**

Av. de la Vila, 3-5 - 08180 Moià - Tel. 93 820 81 28

Visites diàries

Agrupació Sardanista

Sardanes al parc (fot. C.I.C. - Moià)

L'Agrupació Sardanista de Moià, aprofitant l'avinentesa que ens ofereix LA TOSCA, vol posar en el vostre coneixement que, per la situació econòmica que estem vivint, ens hem vist obligats a reduir a quatre les audicions de sardanes que programàvem cada any.

També us volem fer saber que, per a tirar endavant les audicions i principalment l'aplec, només comptem amb l'aportació dels nostres socis, amb el benefici de la rifa de les paneres i amb la col·laboració dels anunciants en el programa d'audicions. Al mateix temps, lamentem la pèrdua de socis, ja que cada any se'n donen de baixa.

Ens sap molt greu aquesta retallada per la quantitat de gent de Moià i de fora que assisteix a les nostres ballades, gaudint tots plegats del magnífic paratge que ofereix el nostre parc municipal. No obstant això, també hem de manifestar els comentaris que ens fan molts sardanistes sobre la deixadesa i abandó que actualment el parc presenta.

Tanmateix, no totes les notícies són negatives. En l'aplec d'aquest any s'estre-

nà la sardana *Primavera a Moià*, de Mateu Trenchs, una persona que a la vila tots coneixem com «el pare Mateu» (escolapi). Aquesta sardana fou molt ben acollida i elogiada per tots els qui vàrem tenir el goig d'escoltar-la i ballar-la. El pare Mateu ja en té una altra a punt i des d'aquí l'anem a continuar aquesta magnífica tasca a favor de la nostra dansa. A continuació de l'estrena, ell mateix ens va explicar el sentit del títol de la seva sardana:

«El títol de la nostra sardana no parla dels tres mesos de l'any, que a tot arreu són deliciosos i que a Moià ho són d'una manera especial. *Primavera a Moià* va més enllà; és un desig, una aspiració, un somni. Somiem, somiem...

»Somiem que la convivència a Moià sigui tot l'any com una primavera. Un clima de germanor que ens permeti de cantar que «les glaçades són llunyanes, fred i neu ja ens han deixat. El sol nou ens besa, ens acarona, font de llibertat». Les calorades de l'estiu, que encenien en nosaltres sentiments mesquins, les hem deixat enrere. «Obre els ulls, el pit, els braços, tot de bat a bat. Endavant, que el cel és blau.»

»Un somni que serà realitat amb l'esforç de tots. «Agafem-nos tots ben fort les mans, apropem en un sol punt els cors, i cridem amb la natura: Visca l'amor!»

També ens plau d'informar-vos que alguns dels sardanistes que formaren part de les colles dels anys setanta i noranta i altres estan creant una colla que enguany ja participa en concursos del Campionat de Catalunya de Veterans. Endavant, colla sardanista!

Si algú vol fer-se soci de l'Agrupació Sardanista pot trucar al telèfon 93 830 04 68. La quota anual és de 12 euros. Moltes gràcies!

Museu de Moià

Campanyes d'estiu a la balma del Gai i Toll-Toixoneres. Enguany hem tornat a tenir els dos equips d'arqueòlegs que excaven cada estiu en dos dels jaciments prehistòrics del nostre municipi, la balma del Gai i les coves del Toll-Toixoneres.

Del 18 al 31 de juliol, l'equip d'arqueòlegs de la UB i membres del SERP, dirigits per Jordi Nadal, Pilar Garcia i Lluís Lloveres, doctors i investigadors del SERP, han excavat al jaciment epipaleolític (10.000 aC) de la balma del Gai. Per primer cop s'han trobat restes de vèrtebres de peix (probablement truita), que s'incorporen al registre alimentari que fins ara es coneixia, basat en conill, cérvol, senglar, cargols, aranyons... i que ens ajuden a concloure que la dieta dels ocupants de la balma era més rica del que podríem haver pensat.

Del 2 al 16 d'agost, l'equip d'arqueòlegs format per membres de l'IPHES, membres i estudiants de la URV i estudiants universitaris d'altres províncies de l'Estat espanyol dirigits pels arqueòlegs Jordi Rosell, Ruth Blasco i Florent Rivals, van excavar en els dos jaciments prehis-

tòrics, cova de les Toixoneres (Paleolític superior, 50.000 aC) i les coves del Toll (Pleistocè, 100.000 aC - Neolític, 5.000 aC).

El Museu de Moià està d'aniversaris. Quan saps que els esforços i les ganes de portar a terme una empresa han estat la voluntat d'un col·lectiu i veus que hi ha hagut un resultat positiu i de continuïtat, pots celebrar-ho i estar-ne orgullós! El 2013 posa en safata al Museu Municipal de Moià un munt de canvis, projectes, idees... que enguany fan anys.

Després que l'any 1987 s'aprovés el projecte de remodelació de Can Casanova (fet per l'arquitecte moianès Jordi Sarri) i que el museu estigués tancat per obres durant anys, en 1993 s'inaugurà la planta baixa de la casa natal de Rafel Casanova, on actualment hi ha la sala d'exposicions temporals i una reserva del fons del museu municipal, i la seu de l'Arxiu Històric de Moià. Aleshores es va organitzar una exposició temporal amb fons del museu i es va presentar un vídeo sobre la figura del conseller en cap.

Reobertura del Museu, l'any 1993, amb presència del conseller Joan Guitart (al centre)

Deu anys després, el 2003, el Museu es va professionalitzar, incorporant personal laboral. És llavors quan entra a treballar una tècnica amb funcions de directora que organitza l'estructura interna dels dos equipaments que gestiona, el Museu Municipal de Moià i les Coves del Toll. Gràcies al suport municipal, del Patronat de Museus de Moià i altres institucions, el projecte es va poder anar perfilant i, amb molta feina i bona voluntat, es va poder anar establint l'estructura que ha anat creixent fins al dia d'avui.

INDRETS

Les fàbriques tèxtils

Agustina Cantó

Una de les activitats econòmiques tradicionals de Catalunya eren les fàbriques tèxtils i Moià n'era un exemple. Recordo que, seguint el riu Llobregat, tot eren colònies d'aquest ram: unes fàbriques amb habitatges per als treballadors que donaven goig de veure perquè hi havia vida.

Moià era un poble petit, però les fàbriques tèxtils donaven ocupació a quasi tota la població. Del meu record, no sé exactament quantes fàbriques de teixits hi havia, però homes i dones feien tornos i, en sortir de treballar, les botigues s'omplien de persones que ho aprofitaven per a fer compres.

Que ara jo recordi, la primera fàbrica que va tancar va ser la de Cal Comadran, i no va ser per la crisi, sinó per la mort del propietari. Primerament era una indústria petita, que es trobava a l'avinguda de la Vila i que, molt ampliada, va traslladar-se prop del Saiol. Esdevingué una fàbrica molt gran, amb una xemeneia que semblava desafiar el cel i on teixien roba selecta, principalment per a vestits

El mateix any comencen les excavacions a les Toixoneres, a pocs metres de les coves del Toll que ja s'excavaven des dels anys cinquanta. És l'equip d'arqueòlegs de la URV amb Eudald Carbonell al capdavant, actual IPHES, qui portarà les tasques d'investigació i rigor científic, sempre amb el suport municipal.

Durant el viatge d'una dècada, unes 250.000 persones han visitat els nostres equipaments, dels inicis dels quals estem orgullosos i és per això i per les ganes de continuar que avui estem de celebració!

d'home. A aquesta nova fàbrica hi arribà molta gent de fora, principalment del sud, que generalment s'adaptaren bé a Moià. Prop de les naus s'hi edificaren casetes per als treballadors i aquell paisatge quasi desert va omplir-se de persones que pujaven cap al poble camí de casa mentre la sirena anunciava un altre torn.

El tancament de Cal Comadran fou un gran revés per a Moià. Molta gent quedà a l'atur. Ara bé, com que els temps eren relativament pròspers, buscaven feina en una altra població on era fàcil col·locar-se.

Recordo també que al carrer de la Coma hi havia dues fàbriques: Cal Patau i la Central (aquesta, amb l'entrada principal pel carrer de Sant Josep). La primera era una relíquia, ja que encara tenia telers manuals. La segona ocupava un gran edifici i, passant pel carrer, senties el soroll que deixaven anar els telers. Actualment totes dues s'han convertit en blocs d'habitatges.

Les poques fàbriques tèxtils que queden a Moià suposo que tenen feina i que

els treballadors van encara cada dia a fer el seu jornal, però ja no es veu per la vila aquella gentada que omplia de vida i rielles els carrers en sortint de la fàbrica.

Abans, a Moià, els homes tenien un ofici o treballaven la terra, mentre que les dones generalment treballaven a la fàbrica. Eren dos sous que entraven a la llar i així la família podia viure sense dificultats econòmiques. Avui, en canvi, amb la disminució dels llocs de treball, molts tenen sort de la pensió dels avis per a poder subsistir. I és que les exportacions tèxtils de la Xina, Mèxic, Índia, etc. han fet mal a la nostra economia. Allà la gent treballa amb uns sous miserables i les grans cadenes industrials se n'aprofiten. Si mirem l'etiqueta de la peça de roba que hem comprat, veiem que quasi totes són d'aquests països, mentre que en el nostre cada dia hi ha més aturats, menys feina, més misèria.

La fàbrica Comadran, l'any 1956 (fot. J. Renom)

Les fàbriques de teixits eren una gran eina de treball, però totes les coses bones s'acaben. Esperem que també s'acabi aquesta època nefasta que ens toca de viure.

DE FORA ESTANT

Excursió amb tractor d'època a Sant Giron

Josep Forcada Fernández

Sant Giron és un poble de 6.254 habitants a la regió de Migdia-Pirineus, al sud de França, banyat pel cabalós riu Salat. En aquest bonic municipi, cada primer cap de setmana d'agost s'hi celebra una festa molt entranyable, dedicada principalment a l'agricultura. Tot el poble s'omple de diferents parades, exposicions, demostracions d'antigues feines del camp, etc. La part central de la festa, i també la més esperada, és la rua que té lloc el diumenge al matí.

Pels carrers de Sant Giron desfilen bandes de música, carrosses, comparses, tota mena d'animals i, cosa que personalment ens havia cridat més l'atenció

l'última vegada que havíem estat a la festa, una setantena llarga de tractors d'època.

I vet aquí que, parlant, parlant, vam decidir posar-nos en contacte amb l'organització de la festa a veure si ens hi voldrien, i ens van dir que sí, amb la condició que tots els participants havíem d'anar vestits d'època de cap a peus, ja que els habitants de Sant Giron van molt ben caracteritzats: els homes, amb boina al cap i esclops als peus i, entremig, camisa blanca, pantalons de milratlles, armilla i faixa, i les dones, amb uns bonics vestits ben llampanats. Al final, vam poder reunir set tractoristes disposats a participar-hi.

El transport dels tractors no és fàcil, però de seguida vam comptar amb un camió del Jaume Padrisa, traginer de bestiar de morro pla, un altre camió portacontenidors de Ca l'Iglésias i la grua de Motor Moià.

El viatge cap a Sant Gironès des de Moià és d'uns 260 km d'anada i, si fa no fa, el mateix de tornada, amb l'afegit que el túnel de Pimorent és tancat i passar per dalt amb vehicles tan pesats és complicat.

Tot plegat, ens hi vàrem presentar una vintena de persones, entre tractoristes i acompanyants. Alguns membres de l'organització ens van acompanyar fins a l'aparcament i ens van ensenyar la ruta de la rua del diumenge. Vam descarregar els camions i després vam anar a fer el badoc per Sant Gironès. Vam haver de fer nit a uns 40 km del poble, ja que, si no reserves l'hotel amb molta antelació, és impossible trobar-hi habitacions lliures.

El diumenge al matí sortírem ben d'hora cap a Sant Gironès, vam portar els tractors fins al nostre lloc de la rua i, al cap de ben poc, ja ens cridaven per a anar a esmorzar. La desfilada tenia un recorregut de 2 km aproximadament, en els quals s'arriben a concentrar uns 20.000 espectadors, segons l'organització.

Val a dir que, abans de començar a desfilat, estàvem un xic neguitosos i expectants per veure la reacció dels espectadors, ja que érem forasters i, a més a més, es veia d'una hora lluny. Anàvem vestits d'època, però totalment de catalans, amb barretina i espadenyes de set vetes. També vam penjar uns estelada de dimensions considerables a cada un dels tractors. La reacció del públic fou de total respecte, molts aplaudiments, cap comentari en contra i alguns crits de suport per part dels espectadors catalans. En el transcurs de la rua, hi havia *speakers* que comentaven la desfilada i tota l'estona es referien a nosaltres com a catalans, en cap moment com a espanyols, i no és pas que nosaltres els donéssim instruccions al respecte.

I bé, això és tot. Aquest text vol servir com a petita crònica d'una experiència que vam organitzar amb molta alegria i que va tenir un resultat ben satisfactori.

Montse Portet, Josep Iglésias, Lluís Iglésias, Jaume Ferrer, Miquel Rovira, Joaquim Daura i Josep Forcada som els tractoristes que aprofitem l'avinentsa per a donar les gràcies a les nostres parelles i amics que ens van acompanyar i van col·laborar i que van fer una despesa important de paciència per tal que tot sortís bé.

Els tractoristes moianesos a Sant Gironès

PERFILS

Xavi Rovira i Picañol, pilot d'helicòpter

Roser Portet

Xavi Rovira (fot. R. Portet)

Pilotar un helicòpter es fa per vocació. Ens ho fa entendre aquest moianès de quaranta-un anys. Reconeix que volar és un privilegi, tot i els riscos que comporta i malgrat els moments de patiment. I doble sort, perquè pot treballar a casa, a Moià, a Catalunya (sense adonar-se'n va transmetent l'amor que sent pel territori).

Vas anar a formar-te als Estats Units, a Fresno, Califòrnia.

Quan vaig marxar, l'any 1992, aquí no hi havia pràcticament escoles. Estats Units és la meca de l'aviació, m'hi vaig treure les dues llicències, per a pilotar avions i helicòpters.

En tornar va ser quan vaig veure que hi havia poca feina de pilot d'avió i em vaig decidir per l'helicòpter. Els EUA són un país molt pragmàtic en tots els camps, i permet d'una manera més àgil que a Europa obtenir les llicències, perquè es convaliden les hores de vol.

Vaig començar a treballar quan vaig acabar a l'escola mateix; llavors tenia vint-

i-dos anys. Vaig demanar feina al propietari de l'escola i es va posar a riure, em veia molt jove per a la feina d'instructor, però era l'única manera que tenia jo de fer hores de vol i li vaig proposar un tracte: si jo em portava alumnes, els podria instruir jo, i l'amo em va dir que sí. Vaig aconseguir el que volia, hores de vol i experiència. De fet, vaig aconseguir feina per a mi i dos companys.

Perquè em convalidessin les llicències a Europa vaig haver d'anar a Madrid i Salamanca per a refer els exàmens.

Quantes hores de vol s'exigeixen a les empreses?

Com a instructor comences a fer les més bàsiques; a mesura que agafes més experiència, ja comences a practicar amb emergència. Surts amb 150 hores de vol de l'escola i un mínim requerit serien 1.000 hores per a treballar. L'experiència que et demana l'empresa depèn de les necessitats del mercat: com més gent hi ha que vol fer aquesta feina, més s'exigeix, fins i tot s'han hagut de pagar animades per poder aconseguir la qualificació de l'avió, per fer la formació en algun avió en concret —sense garantir la contractació—, quan sempre era la companyia qui formava els pilots i donava la llicència. Jo sempre he tingut la sort que m'ho han anat pagant. Això ha espatllat una mica l'aviació.

Et va temptar quedar-te als EUA?

Mai. Visitar el país està bé, són sorprenents les estructures i fascina. Quan coneixes una mica la societat americana veus que allà hi ha un buit, és tot com de mentida. A Europa, en general, tenim una societat més cohesionada, un tipus de societat amb un entramat molt més con-

solidat. Tenia clar que m'anava a formar i tornava.

Quines diferències hi ha entre pilotar un avió i pilotar un helicòpter?

L'essència és la mateixa, però els sistemes, la manera de volar, tots els comandaments són diferents. Si ja cada avió és diferent, pels sistemes i la casa que els fabrica, passar d'un avió a un helicòpter encara canvia més. L'helicòpter t'exigeix més, sobretot perquè treballem molt a prop de terra; això fa que tinguem molts obstacles, i que sempre treballem en escenaris diferents, sempre improvisem, sobretot en la feina de rescat. Això no vol dir que no es prevegi si s'acabarà el combustible, on és la persona, fins on s'ha de portar... Has de tenir una capacitat de reacció molt més elevada, no prima la velocitat sinó poder maniobrar prop de terra. En canvi, l'avió sempre coneix tots els paràmetres, és impossible que pugui fer diferents treballs per temes de velocitat i de càrrega, necessita uns mínims de pista, de temps, de visibilitat, d'ajudes en la navegació...

M'acabes de parlar una mica dels riscos. Quins altres perills hi ha a pilotar un helicòpter?

Amb l'helicòpter voles baix i, si bé no fem transport de passatgers, portem càrrega als refugis de muntanya, material per a construccions inaccessibles, muntem vies elèctriques, acudim a accidents de trànsit, transportem malalts, fem rescats de muntanya... Tot això requereix que es voli a una distància relativament baixa, i, si hi afegim que hi mal temps (vent, pluja, neu...), augmenta el risc, perquè no tens bona visibilitat per a conèixer els obstacles (pals de llum, antenes...).

En l'extinció d'incendis, el fet de portar la càrrega d'aigua et limita en la maniobra. En els rescats sempre hi ha més tripulants a l'helicòpter i a l'hora de dur a

terme una operació has de vetllar per la seguretat de tots els integrants i també pels que hi ha a baix.

Depenent de l'operació hi ha més o menys integrants en l'helicòpter: en una operació de rescat consta de pilot, l'operador de grua —portem una grua de 50 m que pot fer l'extracció en llocs inaccessibles—, dos rescatadors-bombers i un sanitari —per si hi ha ferits—; en un incendi forestal anem pilot i copilot; aquest té més una funció de seguretat i ajut de pilotatge.

A l'estiu hi ha més feina que en una altra època de l'any?

Sí, la gent surt més, hi ha més accidents de trànsit, els helicòpters amb serveis sanitaris han de volar més; hi ha més incendis; hi ha més rescats a la muntanya; fins fa poc hi havia hagut més feina de fumigació; s'aprofita també per a fer fotografia aèria. Els mesos més intensos són de juny a setembre, quan el dia és més llarg, igual que el nostre torn. Els nostres horaris també canvien; durant tot l'any treballem una setmana sí, una setmana no, de les nou del matí fins que es fa fosc; a l'estiu normalment treballem tres setmanes i una de descans, i des de les sis, si hi ha alguna emergència ja hi pots ser.

Et mous principalment per Catalunya?

Quan em vaig treure la llicència vaig estar treballant vuit anys en una empresa en la qual havia d'anar per tot Espanya, fins i tot havia fet feines pel Marroc. Actualment, des que treballo a TAF Helicòpters em moc bàsicament per Catalunya. La Generalitat de Catalunya li subcontracta els serveis de pilotatge i manteniment, part dels helicòpters són de la Generalitat i l'empresa es dedica a pilotar-los i a fer-ne el manteniment. Es depèn del Departament d'Interior i dins el mateix contracte es vola per a Mossos d'Esquadra i Bombers. Això durant tot l'any; el

que passa és que durant l'estiu s'amplia la flota dels helicòpters per a abastir les necessitats, es passa d'una flota fixa de vuit helicòpters a quinze helicòpters més externalitzats.

La teva base és a Sabadell.

Sí, és on tinc la meua base, però a l'estiu hi ha bases externes que es reparen per tal que hi pugui haver una acció més ràpida i contundent en tot el territori català, distribuïdes estratègicament a Móra d'Ebre, Montblanc, Tiana, Manresa, Orriols, Maçanet de la Selva, Girona... A l'estiu me'n vaig a Manresa algunes setmanes i a Tírvia, on hi ha una base per a rescats de muntanya.

Això vol dir que hi ha una coordinació mil·limètrica.

Totalment, és efectiva. Tal com he comentat, ho improvisem tot, però el grau d'organització és molt elevat. A nivell de coordinació, s'ha millorat molt en la comunicació interna i en la professionalització. De fet, en temes d'extinció d'incendis, Catalunya s'ha convertit en l'aparador d'altres comunitats, malgrat les retallades. La capacitat de treballar en equip és alta; en general tothom està treballant aquí per

vocació: bombers de terra, rescatadors, pilots, operadors de vol.

Aquest any, com portem els incendis?

Aquesta primavera ha plogut molt i també hem tingut un estiu molt humit. Sempre hi pot haver ensurts, però aquest any ho tenim bé. De tota manera, tot és cíclic, de grans incendis n'hi continuarà havent, potser els petits incendis seran bons perquè ajudaran a fer de tallafocs dels grans; ja ens hem trobat que allà on hi havia hagut algun incendi, ajuda a frenar-ne algun que hi arriba amb gran virulència.

Quins focs de gran magnitud has viscut?

De grans incendis, sobretot el de Sant Llorenç Savall del 2003, el de l'any passat que va cremar cap a 14.000 hectàrees a l'Empordà. I altres incendis de menor magnitud, però de gran repercussió, com el d'Horta de Sant Joan del 2009.

Justament per aquest incendi vas haver de comparèixer en el procés d'investigació dels fets del 2009.

Horta de Sant Joan ha marcat un abans i un després. En principi semblava

Xavi Rovira, al costat d'un dels helicòpters que pilota

que era un incendi controlat, però a mesura que va anar passant el dia el vent es va incrementar molt, l'helicòpter es va tornar ingovernable i vam decidir quedar-nos a terra. Va ser el moment en què els bombers van quedar atrapats. Vam rebre una altra trucada d'emergència i dos helicòpters vam haver de treure una brigada de bombers que havia vingut de la base de Daroca i deixar-los en un lloc segur, però paral·lelament no es va poder rescatar el grup dels que van morir, al costat mateix.

En cada situació assumeixes uns riscos que personalment has de valorar. Vist avui i amb el cap fred, definitivament no es podia efectuar el rescat. La teoria és que si vas a resoldre una emergència no pots provocar més emergència dins una emergència, però estant enmig de la situació, de vegades es prenen decisions arriscades.

Va ser una situació molt estressant, jo no havia viscut mai una situació com aquella, independentment del judici, on hi va haver molt linxament mediàtic. No es van poder salvar per la situació meteorològica, perquè l'helicòpter que portàvem no estava preparat —era un bombardier per a tirar aigua— i eren il·localitzables —no es veia res, estaven ficats a dins del bosc—. Va ser molt estressant: de fet, n'estem parlant i se'm posa la pell de gallina. Són situacions amb les quals has d'aprendre a viure i que porten conseqüències a nivell personal. Després d'Horta molts bombers van haver de rebre suport psicològic, la situació va ser greu.

Tornant als incendis de Sant Llorenç Savall i cap a Granera del 2003, també dius que hi vas participar.

Sí, com a pilot, com que estava tan a prop de Castellterçol, vam evitar tant com vam poder que el foc hi arribés i que a Granera no cremés més del que ja estava fent. La gent del territori encara està molesta per com va anar, però la capacitat

dels bombers és finita, hi ha els recursos limitats.

Recordo que el tercer dia de l'incendi n'hi havia tres alhora a Catalunya —els altres eren a Maçanet de la Selva i al Garraf—; per tant, la capacitat d'extinció es retallava, es repartien els mitjans. És aquí quan entra la solidaritat amb altres territoris, de la mateixa manera que nosaltres hi acudim quan cal: per exemple, hem anat a Galícia a apagar incendis, de la mateixa manera que aquí han vingut mitjans francesos o d'altres parts de l'Estat, sobretot aragonesos i valencians; hi ha una bona coordinació.

Com a professional que has tingut una formació rigorosa o exigent, com veus el funcionament dels polítics a l'hora de donar respostes?

Jo estic convençut que això està canviant, hi ha una nova fornada de polítics que veuen que han de ser honestos, cada vegada més professionals.

Pel que fa a la feina, les accions polítiques no ens afecten gaire. El que és clar és que un territori com Catalunya ha de tenir, tant per terra com per aire, un teixit per a socórrer les emergències. Podrà haver-hi retallades, però els polítics tenen clares quines són les necessitats, i quan es tracta de salvar persones o extingir incendis no se la juguen políticament.

I quan es jubila un pilot d'helicòpter?

Pels riscos que comporta la nostra feina, se'ns comptabilitza cada any treballat com si fos un any i quatre mesos en la cotització a la Seguretat Social. Depenent de quan has començat a treballar, això et pot permetre de jubilar-te als 52-54 anys d'edat.

De fet, a l'empresa encara no s'ha jubilat ningú; però, és clar, ens limitaran les exigències mèdiques, perquè són molt exigents.

MISCEL·LÀNIA

Previsió de «las cabañuelas»

Josep M. Picañol i Codina

Previsió meteorològica, sempre hipotètica, que va de l'agost del 2013 al juliol del 2014.

Agost: La primera quinzena d'aquest mes, alguna tempesta; en la segona quinzena serien més importants, amb una probable estabilització a finals de mes.

Setembre: Aparenta ser un mes inestable, amb probables ruixats i tempestes a intervals.

Octubre: Mes bastant estable; pot haver-hi algun ruixat o tronada, però poc important. Temperatures suaus o altes.

Novembre: Durant la primera quinzena, temps més o menys estable, les temperatures serien més baixes; en la segona quinzena tindriem precipitacions.

Desembre: Hauríem de tenir precipitacions, les més destacables a finals de mes. Temperatures suaus.

Gener: Començaria el mes insegur, amb algunes precipitacions poc importants. S'estabilitzaria, i noves precipitacions cap a finals de mes.

Febrer: Hauria de començar insegur, amb poca probabilitat de precipitació; temperatures més baixes. S'estabilitzaria, i entre mitjans i finals de mes les precipitacions serien més probables.

Març: Mes estable, amb poca o nul·la

probabilitat de precipitació i temperatures normals.

Abril: Podria començar el mes insegur i amb un descens de la temperatura. S'estabilitzaria i, cap a finals de mes, algun ruixat o tronada.

Maig: El principi de mes seria més o menys estable. Seria a la segona quinzena quan es produirien alguns ruixats i tempestes.

Juny: Els primers dies serien més o menys estables. Inestabilització fins a mitjans de mes, amb algun ruixat o tempesta; nova estabilització, però abans d'acabar, inestabilització notable amb ruixats i tempestes.

Juliol: Les dues o tres primeres setmanes, bastant estables, amb sol i calor, però cap a finals de mes hi hauria ruixats i tempestes.

Resum de l'any meteorològic. Acabaríem l'últim mes i mig de l'estiu amb probables ruixats i tempestes. Una tardor amb temperatures suaus i les precipitacions destacables no tornarien fins al novembre. L'hivern no sembla fred i amb precipitacions els dos primers mesos. El març seria el mes més sec de l'any. A la primavera, alguns ruixats. Estiu calorós; això sí, amb ruixats i tempestes.

CLINICA DENTAL

Dr. Marc Pujol Comajoan

ODONTOLOGIA GENERAL-URGÈNCIES
ORTODÒNCIA-IMPLANTS

Plaça Major, 10, 1r. 1a.

Tel. 93 830 06 98

08180 MOIÀ

LLETRES

Mai no mor el teu record

Glòria Pons

Fot. C.I.C. - Moià

A la memòria de la meva germana Josefina

T'he sentit vora meu quan el sol es llevava,
quan el dia poruc fent l'ullet despertava
i una pau molt subtil ha aflat al cor meu.
Quan és viu el record, ni l'absència ens detura,
ni el parany de l'enyor ha deixat desventura,
car sabem que el teu somni és restar prop de Déu.

He escoltat una rima; no sé qui la llegia,
però tu hi eres present, en el mot *poesia*
que glossava nous versos amarats d'il·lusió.
Una música dolça afinava les notes,
tot fent aparellar els xicots i xicotes
en una ampla rotllana cabdellant germanor.

En les festes t'he vist —t'agradava, la festa!—,
en les flors del balcó i en la nit sempre llesta
que ens regala misteris de follets adormits.
T'he trobat en el sol i en la fe que al cor nia
i pregant novament a Jesús i a Maria.
La pregària ens apropa i ens retorna els sentits.

T'he trobat en el so de la guitarra meva
quan cantava al bon Déu que amb amor ens relleva.
T'he sentit en els núvols, en els cims i en els prats.
En els ulls d'un infant hi he albirat la dolcesa
i m'han fet recordar que l'amor és bonesa
evocant de puntetes els moments més preuats.

I en el meu terradet, quan la tarda moria,
un oreig m'ha besat. És perquè responia
a la crida poruga que t'he fet novament.
Sé del cert que ets amb mi: cada vers, cada albada,
cada plor, cada plany i cada hora passada
que un dia compartirem tot fitant a ponent.

Sols l'amor ens uneix i la vida renova
quan vencem sense por qualsevol mal i prova.
Ni la mort no separa qui també haurà estimat.
Quan la fe compartim, Déu ens uneix i abraça,
puix sabem que aquest món és sols un temps que passa.
Si ets amb Déu, amb mi restes: Ell és al meu costat!

Recordant la Josefina Pons

Josep Clotet

La Josefina Pons i Puigcorbé ens va deixar, encara no fa un any. Fou una gran entusiasta del grup Raïm de Poesia, d'Ar-tés, durant molts anys; n'havia estat fundadora i li havia correspost el número 15 en l'ordre d'inscripció. En aquell cenacle s'hi podia manifestar personalment amb uns entranyables versos que agradaven a tothom. Ha deixat un buit que costa d'omplir.

Els seus poemes, sempre apreciats, van obtenir molts premis i en molt diferents llocs. Abans havia estat una assistent assídua a les trobades poètiques mensuals de Centelles, a casa de l'Andreu Coll, trobades que aquest dirigia amb gran dinamisme.

Devia fer més d'una quinzena d'anys que li havia estat trasplantat un ronyó, a la Josefina, en una operació exitosa, que li permeté de viure bastant temps amb millor qualitat de vida. Ara bé, els metges ja li havien advertit que era una solució temporal, que no seria pas per sempre. Malauradament, els pronòstics es van complir. De tota manera, ha viscut els anys

La poetessa Josefina Pons
(fot. S. Renom)

suficients per a deixar un immarcescible record, plasmat, a més, en una sèrie de llibres on demostra la seva inspiració i el seu talent literari, ultra la seva bondat innata. Tenint a l'abast aquests volums, en certa manera tenim també a l'abast el millor de la seva persona. La podem, doncs, recordar d'una forma molt viva.

PUBLICACIONS

Discs

Concert de l'Escolania de Montserrat

[Castellterçol:] Josepa Burgada i Mumbú, [2013]

Disc compacte amb la gravació del concert tingut a l'església parroquial de Sant Fruitós de Castellterçol el passat 31 de maig en record de Joan Sagalés i Anglís. L'escolania, dirigida per Bernat Vivancos i acompanyada al piano per Vicenç Prunés, interpreta obres de Mendelssohn, cants montserratins i cançons populars catalanes.

Revistes

—**La Calderina**, núm. 3 (juliol 2013), revista de Calders.

—**Modilianum**, núm. 48 (primer semestre 2013), revista d'estudis del Moianès, dedicada a la immigració al Moianès.

—**Sa Faig**, núm. 26 (agost 2013), butlletí d'informació municipal de Sant Quirze Safaja.

—**Catalunya Cristiana** del 14, 21 i 28 de juliol del 2013, que publica en cada número una pàgina treta d'una Bíblia en dibuixos d'en Picanyol. A propòsit, l'editorial francesa Emmanuel ha publicat en francès els còmics picanyolencs sobre sant Francesc d'Assís i sobre sant Ignasi de Loiola.

Diaris

Regió 7

18-7-2013

«Un llamp deixa més de tres mil domicilis de Moià sense llum».

19-7-2013

«Joventuts Musicals de Moià manté el festival Francesc Viñas sense rebre cap subvenció». «La Fura dels Baus reconcilia el compositor Stockhausen amb la ciutat de Nova York». A més, el diari *Regió 7* inclou un suplement de 8 pàgines sobre el XXX Festival Internacional de Música Francesc Viñas i els actes del 150è aniversari del naixement del tenor moianès.

21-7-2013

«L'Entesa per Moià escull Josep Pladevall i Montserrat Petitbò per a rellevar Torres i Crespera».

23-7-2013

«El projecte de Forcades i Oliveres, demà a Moià».

31-7-2013

«Els arqueòlegs troben per primer cop a la balma del Gai de Moià vèrtebres de peix. El jaciment és clau per a estudiar la dieta i la manera de viure dels humans de fa 10.000 anys».

3-8-2013

«Joan B. Culla glossa a Castellterçol la figura de Prat de la Riba en l'aniversari del polític». «L'auca musical de Viñas desborda Moià. La proposta del "furero" Carles Padrissa converteix una mena d'assaig obert al públic en un espectacle de la vida del tenor».

4-8-2013

«Moià ha d'indemnitzar o readmetre els mestres de la tancada escola de música. L'ajunta-

ment no preveu recuperar el servei municipal ni pagar els treballadors i recorrerà contra una sentència que considera els acomiadaments improcedents».

5-8-2013

«Hi ha vida més enllà de la clàssica. El cicle de concerts Stagnum, a l'Estany, va oferir per primer cop una proposta de música popular».

6-8-2013

«Vetllada d'havaneres amb el grup La Taverna i rom cremat al centre de Moià».

10-8-2013

«Moià busca la via jurídica per ajudar el Club Esportiu a pagar el crèdit que deu. L'ajuntament va tallar la subvenció a l'entitat per por de prevaricar, i tem que trigarà a trobar una solució». «Moià mostrarà la vida artística i el compromís cívic del tenor Viñas. El Museu i el Casal acolliran a partir de dimarts un projecte que vol donar a conèixer la figura del cantant».

14-8-2013

«Moià reivindica la figura de Francesc Viñas en la primera gran exposició sobre el tenor. La mostra es fa al Museu i al Casal amb material que habitualment està guardat en magatzems allunyats del públic».

15-8-2013

«Les excavacions a Moià resolen cinc incògnites sobre els neandertals. Les campanyes a les coves del Toll i les Toixoneres demostren que els humans s'imposaven als carnívors».

17-8-2013

«Prop de cent persones assisteixen a l'onzena Bachiana, a l'Estany». «Hem retornat les coves al debat científic», entrevista a Jordi Rosell, arqueòleg codirector de les excavacions a la zona del Toll de Moià».

20-8-2013

«Castellterçol recupera la font de Prat de la Riba».

LA VANGUARDIA

16-7-2013

«Joan Argemí i d'Abadal A.S.J.S.», article necrològic, signat per Màrius Serra.

20-7-2013

«La Fura sobrevola Nova York. "El viatge de Michael Reise", de Stockhausen, enlluerna el Lincoln Center».

EL PUNT AVUI+

15-7-2013

«Que pel referèndum faci bo! Si plou serem la meitat», entrevista a Quim Vila, músic i "showman" moianès.

el Periódico

2-8-2013

«De Nova York a Moià», nota sobre les activitats del furer Carles Padrissa.

MOIÀ
 Avda. Zona Industrial, s/n
 Tels. 93 830 12 25
 93 820 77 77

AVINYÓ
 Antoni Prat, s/n
 Tel. 93 838 72 78

SANT QUIRZE SAFAJA
 Ctra. de Mollet-Moià
 Km. 25,400

CALEFACCIONS - INDÚSTRIES
AGRÍCOLA - AUTOMOCIÓ

SERVEI A DOMICILI
TELS. COMANDES :
 93 830 12 25 - 93 820 77 77

MOVIMENT DEMOGRÀFIC

Naixements

Martí Soler Forcada, fill de Jordi i d'Anna, dia 14 de juliol.

Núria Murillo Sánchez, filla de Jordi i de Silvia, dia 15 de juliol.

Adma Cisse, filla de Moussa i d'Awa, dia 28 de juliol.

Dani Sádovyy Pujal, fill d'Igor i de Silvia, dia 10 d'agost.

Xènia Guirado Puig, filla de Josep i d'Anna (de Moià), dia 11 d'agost, a Navarces.

Ayah Baqella, filla de Salah i de Hama, dia 14 d'agost.

Mahamadou Lamine, fill de Binta Ousmane i d'Ousmane, dia 15 d'agost.

Defuncions

Carmen Bernal Reyes, de setanta-set anys, vídua de Francisco Molina, dia 2 d'agost.

Conxita Serra i Rifà, de seixanta-un anys, dia 10 d'agost.

Manel Vives i Ribas, de vuitanta-dos anys, vidu de M. Dolors Serra, dia 12 d'agost.

NECROLÒGIQUES

En recordança de Manel Jiménez

Museu de Moià - Coves del Toll

Manel Jiménez (fot. Museu de Moià)

En Manel Jiménez Carrique, un estimat i molt apreciat col·laborador i monitor del Museu, ens ha deixat, després d'una breu però dura malaltia, que ha afrontat lluitant fins a l'últim alè. La seva llum es va

apagar la matinada del dimarts 23 de juliol a Terrassa, d'on era fill.

En Manel era geòleg i tenia quaranta-vuit anys. La seva manera de ser, discreta, callada i senzilla, ens tenia el cor robat a tot el personal i col·laboradors del Museu, i a tothom qui el coneixia. Era d'aquelles persones que es fan estimar. La seva participació era imprescindible en esdeveniments com el Mercat Escolar de la Prehistòria, on habitualment ensenyava als nens i nenes d'arreu de Catalunya a caçar amb arc, tal com feien els prehistòrics.

Des del Museu i les Coves del Toll volem fer arribar als seus pares, Manuel i Consuelo, als seus germans, Rafa, Mª José i Mª Carmen, i a tota la seva família i amics, una fortíssima abraçada de condol i suport.

Des del Museu - Coves del Toll volem fer arribar també per escrit tot el suport i una forta abraçada a la nostra companya i col·laboradora Montse Bonet, i a tota la seva família, que aquest mes d'agost ha perdut el seu pare.

Manel Vives Ribas, compromís des de la serenitat *Josep Font*

El 12 d'agost traspassà en Manel Vives, a vuitanta-dos anys. Dies de molta activitat i gent al carrer, que amb les seves vivències enriqueixen el record personal d'en Manel.

La seva vida, a Moià, va tenir com a eix la plaça del Colom. A la casa de la cantonada amb Santa Magdalena, a *Cal Feliu de l'Oli*, la seva família va obrir el primer establiment a finals del segle XIX, comerç que en els anys vint del segle següent ja s'havia traslladat a l'immoble del costat amb el nom de Cal Vives, cansaladeria que encara gestiona la seva família a la mateixa plaça.

Va estar molt vinculat a la vida pública i a les associacions de Moià. De jove, com a saxofonista a les orquestres Stelo i Ideal. De més gran, a la Creu Roja, al Casal o a la Junta de l'Hospital-Residència. Cal destacar, especialment, que com a primer tinent d'alcalde de l'Ajuntament de Moià va ser nomenat alcalde accidental l'1 de febrer de 1969, per la mort de Miquel Vilarrúbia. La primera línia del protagonisme, però, no era la seva preferència i hagué d'anar a Madrid a justificar que, per raons de salut, no podia continuar ostentant l'alcaldia. El juny d'aquell mateix any va ser proclamat alcalde Sebastià Petitbò.

El Manel havia estat elegit regidor en 1963 per a un mandat de sis anys. En una

Manel Vives, de viatge a les Canàries, amb el Teide al fons

entrevista a LA TOSCA el febrer de 1964 expressava la necessitat de fer una piscina a Moià, així com d'instal·lar gronxadors al parc.

El gener de 1970 LA TOSCA el tornava a entrevistar, en aquesta ocasió com a representant de la Societat de Caçadors.

No va tenir una vida senzilla, i les malalties de la seva filla Anna i de la Dolors, la seva dona, van ser processos llargs. Persona serena i discreta, el Manel, de gran, continuava estant al dia, ja com a membre de l'associació El Fanal, o bé llegint, viatjant, estudiant informàtica o donant suport als seus familiars i amics. De ben segur que a Moià, a la plaça del Colom i en nosaltres mateixos, hi ha deixat la seva empremta.

NOTA DE LA REDACCIÓ

Totes les persones i entitats que vulguin fer-nos arribar articles, cròniques, informacions, etc. per al pròxim número de LA TOSCA, ens ho poden fer arribar, abans del dia **4 d'octubre**, a través del correu electrònic latosca@latosca.cat o bé deixant-nos-ho a la nostra bústia, a Can Carner.

DADES METEOROLÒGIQUES

Estació pluviomètrica de l'Escola Pia

LATITUD 41° 48' 53" N LONGITUD 2° 5' 44" ALTITUD 741 m

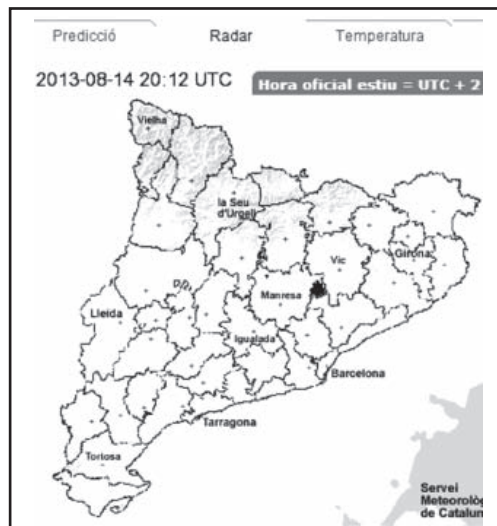
JULIOL 2013

DÈCADA	TEMPERATURES			ESTAT DEL CEL			VENT	PLUJA	
	Màx.	Min.	Mit.	Serens	Coberts	Núvols	Dominant	Parcial	TOTAL
De l'1 al 10	29,5	14,6	21,8	8	-	2	SW	2,7	
De l'11 al 20	29,6	14,2	21,6	4	1	5	SW	37,8	
Del 21 al 31	31,2	14,0	23,4	9	-	2	SW	12,1	52,6

AGOST 2013

DÈCADA	TEMPERATURES			ESTAT DEL CEL			VENT	PLUJA	
	Màx.	Min.	Mit.	Serens	Coberts	Núvols	Dominant	Parcial	TOTAL
De l'1 al 10	30,9	12,3	22,4	7	2	1	S	1,8	
De l'11 al 20	30,5	15,2	22,3	7	1	2	S	12,8	
Del 21 al 31	29,0	11,6	19,4	4	1	6	S	21,4	36,0

Les dades meteorològiques de Moià actualitzades cada 15 minuts es poden consultar a la pàgina web de Carles Illa i Casanova, MeteoMoià: <http://elmoianes.net/meteoMoià.html>. També es pot seguir al Twitter: @MeteoMoià, i al Facebook: MeteoMoià.

L'única tempesta de Catalunya.

Tot i que les quantitats recollides van ser mínimes, la pluja va afectar el desenvolupament de la Festa Major, obligant a traslladar o cancel·lar actes. El més transcendent va ser la suspensió del Musical, pel qual més d'un centenar de persones havien estat treballant més de mig any. Meteorològicament és força singular que, en el conjunt de Catalunya, a l'hora de començar el Musical només precipitava en una petita àrea del Moianès, tal com mostra la imatge del radar del 14 d'agost. Ja és estar de pega que a les deu del vespre plugués en una superfície inferior a l'1 sobre 1.000 del total de Catalunya i que fos precisament a Moià!